

Bruxelles, 14.3.2018.
COM(2018) 135 final

2018/0063 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pružateljima usluge servisiranja kredita, kupcima kredita i naplati kolaterala

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2018) 75 final} - {SWD(2018) 76 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovaj je prijedlog važan dio rada na jačanju europske ekonomske i monetarne unije (EMU). Integriraniji financijski sustav povećat će otpornost EMU-a na nepovoljne šokove jer će se olakšati prekogranična podjela rizika s privatnim sektorom te istodobno smanjiti potreba za podjelom rizika s javnim sektorom. Kako bi se postigli ti ciljevi, EU sada mora dovršiti bankarsku uniju i pripremiti temelje za uniju tržišta kapitala. U Komunikaciji Komisije od 11. listopada 2017.¹ utvrđeni su daljnji koraci za dovršetak bankarske unije usporednim promicanjem smanjenja i podjele rizika kao dijela plana za jačanje EMU-a koji je utvrdila Komisija 6. prosinca 2017.²

Rješavanje problema visokih razina loših kredita³ i njihova mogućeg nakupljanja u budućnosti ključno je za dovršetak bankarske unije. Time će se dodatno smanjiti rizici i omogućiti bankama da se usredotoče na kreditiranje poduzeća i građana. Loši krediti oni su krediti za koje dužnik ne može izvršiti predviđena plaćanja kamata ili glavnice. Kredit se smatra lošim kreditom kada plaćanja kasne više od 90 dana od dana dospijeca ili se procijeni da dužnik vjerojatno neće otplatiti kredit. Zbog financijske krize i recesija koje su uslijedile sve više dužnika nije moglo otplaćivati svoje kredite jer se sve više društava i građana suočavalo s trajno otežanim otplatama ili čak stečajem. To je posebno slučaj u državama članicama u kojima su razdoblja recesije bila dugotrajna. Zbog toga, ali i zbog drugih čimbenika, u poslovnim knjigama brojnih banaka zabilježeno je nagomilavanje loših kredita.

Visoke razine loših kredita mogu opteretiti poslovanje banke na dva glavna načina. Prvo, banka od loših kredita ostvaruje manje prihoda nego od prihodujućih kredita, zbog čega se smanjuje njezina profitabilnost i mogući su gubici zbog kojih se smanjuje njezin kapital. U najtežim slučajevima ti učinci mogu dovesti u pitanje održivost poslovanja banke, što može utjecati na financijsku stabilnost. Drugo, loši krediti zahtijevaju mobilizaciju znatnih ljudskih i financijskih resursa banke. Time se smanjuje kapacitet banke za kreditiranje, uključujući kreditiranje malih i srednjih poduzeća (MSP-ova).

Na MSP-ove smanjena ponuda kredita posebno utječe jer ovise o bankovnim kreditima znatno više od većih društava, što utječe na gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta. Bankovno kreditiranje često je preskupo, a financijska kriza iz 2008. ozbiljno je utjecala na volumen bankovnih kredita MSP-ovima, što ograničava njihov rast i razvoj.

Dobro razvijena sekundarna tržišta loših kredita jedna su od sastavnica uspješne unije tržišta kapitala⁴. Jedan od glavnih ciljeva uspostave unije tržišta kapitala, što je Komisijin prioritet, jest osigurati nove izvore financiranja posebno za poduzeća, MSP-ove i brzorastuća

¹ Komunikacija Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o dovršetku bankarske unije, COM(2017) 592 final, 11.10.2017.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću i Europskoj središnjoj banci – Daljnje mjere za dovršetak europske ekonomske i monetarne unije: plan, COM(2017) 821 final, 6.12.2017.

³ Pojam loših kredita označuje one kredite za koje dužnik ne može izvršiti predviđena plaćanja kamata ili glavnice. Kredit se smatra lošim kreditom kada plaćanja kasne više od 90 dana od dana dospijeca ili se procijeni da dužnik vjerojatno neće otplatiti kredit. Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/227.

⁴ Komunikacija Europske komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Dovršetak unije tržišta kapitala do 2019. – vrijeme je za brže ostvarivanje rezultata, COM(2018) 114.

inovativna poduzeća u EU-u. Iako je projekt unije tržišta kapitala usmjeren na olakšavanje pristupa nebankovnom financiranju za poduzeća u EU-u i diversifikaciju takvog financiranja, uzima se u obzir i važna uloga banaka u financiranju gospodarstva EU-a. Stoga bi unija tržišta kapitala trebala utjecati i na povećanje kapaciteta banaka za kreditiranje poduzeća, među ostalim jačanjem njihova kapaciteta za naplatu vrijednosti iz kolaterala kojim su osigurani krediti.

Problem visokih razina loših kredita mora se riješiti sveobuhvatnim pristupom. Iako su banke i države članice primarno odgovorne za rješavanje problema visokih razina loših kredita⁵, zbog međupovezanosti bankarskog sustava EU-a, a posebno bankarskog sustava europodručja, smanjenje postojećih razina loših kredita i sprječavanje njihova ponovnog prekomjernog nagomilavanja ima i jasnu dimenziju EU-a. Konkretno, mogući su izraženi učinci prelijevanja iz država članica s visokim razinama loših kredita na gospodarstvo EU-a u cjelini, u smislu gospodarskog rasta i financijske stabilnosti.

Uzimajući u obzir tu dimenziju EU-a i na temelju zajedničke suglasnosti o potrebi da se nastave i prošire mjere koje je Komisija već pokrenula, Vijeće je u srpnju 2017. donijelo „Aksijski plan za rješavanje problema loših kredita u Europi”. U tom akcijskom planu utvrđuje se sveobuhvatan pristup koji je spoj komplementarnih mjera politike u četirima područjima: i. nadzor i regulacija banaka, ii. reforma okvirâ za restrukturiranje, nesolventnost i naplatu duga, iii. razvoj sekundarnih tržišta za imovinu umanjene vrijednosti i iv. poticanje restrukturiranja bankarskog sustava. U tim područjima mora se djelovati na nacionalnoj razini i, prema potrebi, na razini Unije. Neke će mjere imati snažniji učinak na procjenu rizika banaka u postupku odobravanja kredita, dok će druge omogućiti brzo prepoznavanje loših kredita i bolje upravljanje njima, a dodatnim će se mjerama povećati tržišna vrijednost takvih loših kredita. Te se mjere međusobno nadopunjuju i ne bi bile dovoljno djelotvorne kad bi se provodile zasebno.

Ovaj prijedlog, zajedno s drugim mjerama koje predlaže Komisija u okviru sveobuhvatnog paketa za loše kredite, te mjere koje provode jedinstveni nadzorni mehanizam i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) ključni su dijelovi tog projekta. Kombinacijom nekoliko komplementarnih mjera Komisija pomaže stvoriti odgovarajuće okruženje da bi banke mogle riješiti problem loših kredita u svojim bilancama i smanjiti rizik njihova ponovnog nagomilavanja.

Banke će morati odvojiti dovoljno sredstava kada novi krediti postanu loši, što će biti odgovarajući poticaj za rješavanje problema loših kredita u ranoj fazi i sprečavanje njihova prekomjernog nagomilavanja.

Ako krediti postanu loši, učinkovitiji mehanizmi naplate osiguranih kredita omogućit će bankama da riješe problem loših kredita, uz primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera za dužnike. Ako razine loših kredita ipak postanu previsoke, kao što je sada slučaj u nekim bankama i nekim državama članicama, banke će ih moći prodati drugim subjektima na učinkovitim, konkurentnim i transparentnim sekundarnim tržištima. U tome će ih usmjeravati nadzorna tijela na temelju svojih postojećih ovlasti koje se odnose na banke, takozvanih ovlasti iz stupa 2. na temelju Uredbe o kapitalnim zahtjevima⁶. Ako loši krediti postanu ozbiljan i raširen problem, države članice mogu osnovati nacionalna društva za upravljanje

⁵ Komisija je to predmetnim državama članicama kontinuirano naglašavala u okviru europskog semestra.

⁶ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, SL L 176, 27.6.2013., str. 1.–337.

imovinom ili uspostaviti druge mjere u okviru postojećih pravila o državnim potporama i sanaciji banaka.

Ovim će se prijedlogom na dva načina spriječiti ponovno prekomjerno nagomilavanje loših kredita u bilancama banaka.

Prvo, prijedlog će pomoći bankama da bolje upravljaju lošim kreditima **povećanjem učinkovitosti postupaka naplate duga uvođenjem posebnog zajedničkog postupka ubrzane izvansudske naplate kolaterala**. U većini slučajeva banke same rješavaju problem svojih loših kredita naplatom vrijednosti u postupku njihova restrukturiranja. Krediti osigurani kolateralom čine veliki udio loših kredita. Iako banke mogu naplatiti kolateral na temelju nacionalnih okvira za nesolventnost i naplatu duga, taj je postupak često spor i nepredvidiv. U međuvremenu loši krediti ostaju u bilancama banaka, što banke izlaže dugoročnoj nesigurnosti i zahtijeva mobilizaciju njihovih sredstava. Zbog toga se banke ne mogu usredotočiti na novo kreditiranje likvidnih klijenata. Stoga se prijedlogom uvode učinkovitije metode s pomoću kojih banke i ostali ovlašteni subjekti mogu izdavati osigurane kredite kako bi naplatili svoja potraživanja iz osiguranih kredita poslovnim dužnicima bez pokretanja sudskih postupaka. Takav učinkovitiji izvansudski postupak mogao bi se primjenjivati uz prethodni dogovor vjerovnika i dužnika u ugovoru o kreditu. Taj se postupak neće primjenjivati na potrošačke kredite i osmišljen je tako da ne utječe na postupke preventivnog restrukturiranja ili postupke u slučaju nesolventnosti i njime se ne mijenja hijerarhija vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti. Postupci restrukturiranja i postupci u slučaju nesolventnosti imaju prednost pred postupkom ubrzane izvansudske naplate kolaterala kako je utvrđen u ovom prijedlogu.

Drugo, prijedlogom će se **potaknuti razvoj sekundarnih tržišta za loše kredite**. Banke u određenim okolnostima možda neće moći djelotvorno i učinkovito upravljati svojim lošim kreditima. U tim će slučajevima banke naplatiti manju vrijednost svojih kredita nego što bi to inače bilo moguće. Do toga može doći, na primjer, u bankama koje nagomilaju veliku količinu loših kredita, a nemaju osoblja ili stručnih znanja za primjereno servisiranje svojih loših kredita. Banke mogu i otežano upravljati portfeljem loših kredita ako su krediti zbog svoje prirode izvan okvira temeljne sposobnosti banke za naplatu duga. U takvim slučajevima najbolje bi bilo servisiranje takvih kredita ugovoriti sa specijaliziranim vanjskim pružateljem usluge servisiranja kredita ili prodati ugovor o kreditu kupcu kredita koji ima potrebnu sklonost preuzimanju rizika i stručna znanja za upravljanje rizicima. Zbog toga se ovim prijedlogom otklanjaju neopravdane prepreke servisiranju kredita koje provode treće strane i prijenosu kredita radi daljnjeg razvoja sekundarnih tržišta za loše kredite. Postojeći različiti zakonodavni okviri za loše kredite u državama članicama otežavaju nastanak uspješnog sekundarnog tržišta loših kredita. Ovim prijedlogom stvara se zajednički skup pravila koja treće strane, pružatelji usluge servisiranja kredita, moraju poštovati da bi poslovale na području Unije. Prijedlogom se utvrđuju zajednički standardi kojima se osigurava zakonito poslovanje i nadzor tih pružatelja usluge servisiranja u cijeloj Uniji te omogućuje njihovo izraženije tržišno natjecanje radi usklađivanja pristupa tržištu u svim državama članicama. Time će se mogućim kupcima kredita smanjiti trošak ulaska na tržište zahvaljujući povećanju pristupačnosti i smanjenju troškova servisiranja kredita. Ako svi ostali uvjeti budu jednaki, prisutnost više kupaca kredita na tržištu trebala bi potaknuti konkurentnije tržište s većim brojem kupaca, što će povećati potražnju i cijene transakcija.

Ovim se prijedlogom dopunjuje niz drugih predstavljenih mjera kako je navedeno u Komunikaciji Komisije „Drugo izvješće o napretku u smanjenju loših kredita u Europi”⁷. Kako bi se spriječio rizik od nedovoljnih rezervacija za buduće loše kredite, Komisija iznosi i poseban prijedlog koji se odnosi na odbitke povezane s nedovoljnim rezervacijama za neprihodujuće izloženosti kojim se izmjenjuje Uredba o kapitalnim zahtjevima⁸. Tom se izmjenom uvode takozvani zakonski bonitetni zaštitni mehanizmi koji odgovaraju najmanjim razinama rezervacija i odbitaka iz vlastitih sredstava koje će banke morati imati kako bi pokrile stvarne i očekivane gubitke po novoodobrenim kreditima koji kasnije postanu lošim kreditima. Kao dodatni dio paketa za loše kredite državama članicama daju se i neobvezujuće smjernice o tome kako mogu uspostaviti, prema potrebi, nacionalna društva za upravljanje imovinom koja će biti u potpunosti usklađena s pravilima EU-a o bankarstvu i državnim potporama. U Nacrtu za uspostavu društava za upravljanje imovinom daju se praktične preporuke za oblikovanje i uspostavu tih društava na nacionalnoj razini koje se temelje na najboljim praksama iz prethodnih iskustava u državama članicama⁹.

Te inicijative međusobno se nadopunjuju. Zakonskim bonitetnim zaštitnim mehanizmima jamči se dostatno pokriće po kreditima za buduće loše kredite čime će se olakšati njihovo saniranje ili prodaja. Nacrt za uspostavu društava za upravljanje imovinom pomaže državama članicama koje to žele da restrukturiraju svoje banke osnivanjem društava za upravljanje imovinom koja će se baviti lošim kreditima. Ti su učinci dopunjeni inicijativom za daljnji razvoj sekundarnih tržišta za loše kredite jer bi tako potražnja za lošim kreditima postala konkurentnija i povećala bi se njihova tržišna vrijednost. Osim toga, ubrzanom naplatom kolaterala kao brzim mehanizmom za naplatu vrijednosti iz kolaterala smanjuju se troškovi saniranja loših kredita. Prijedlog istodobno ne utječe na brojne zaštitne mjere za dužnike koje su dostupne u okviru nacionalnog zakonodavstva i zakonodavstva EU-a. Uvodi se niz dodatnih zaštitnih mjera kako bi se ograničili mogući rizici od prodaje potrošačkih kredita i prihodujućih kredita.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u predmetnom području**

Ovim se prijedlogom standardizira regulatorni režim (definicije, odobrenje za rad, nadzor, pravila poslovanja) za pružatelje usluge servisiranja kredita i kupce kredita. Zasad razlike u nacionalnim zakonodavstvima i provedbi u državama članicama uzrokuju raznolikost poslovnih modela i nejednak volumen djelatnosti u državama članicama, čime se pridonosi vrlo ograničenom broju transakcija prodaje loših kredita u nekim državama članicama s visokim udjelima loših kredita. Posljedica je toga da kreditne institucije koje žele prodati kreditne portfelje s lošim kreditima na raspolaganju imaju bazu ulagatelja koja je rascjepkana po državama članicama, a pružatelji usluge servisiranja kredita suočavaju se sa znatnim poteškoćama pri servisiranju kredita koji uključuju prekogranični element (posebno prekograničnu naplatu) i ograničenog su dosega da bi postigli ekonomiju razmjera od prekogranične djelatnosti.

Ovaj je prijedlog u skladu s člankom 169. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), sekundarnim zakonodavstvom i propisima Unije kojima je cilj osigurati visoku razinu zaštite potrošača u području financijskih usluga. U tu će se svrhu u prijedlogu utvrditi da će se pravila o zaštiti potrošača i dalje primjenjivati kako bi se osigurala jednaka razina zaštite bez

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću i Europskoj središnjoj banci – Drugo izvješće o napretku u smanjenju loših kredita u Europi, COM(2018) 133

⁸ Uredba (EU) br. 575/2013, *ibidem*.

⁹ Vidjeti radni dokument službi Komisije SWD (2018 72) AMC Blueprint (Nacrt za osnivanje nacionalnih društava za upravljanje imovinom), SWD(2018) 72.

obzira na to tko je vlasnik kredita ili tko ga servisira i bez obzira na zakonski režim koji je na snazi u državi članici kupca kredita ili pružatelja usluge servisiranja kredita. U prijedlogu se pojašnjava da će se zaštita potrošača, a posebno prava potrošača na temelju Direktive o hipotekarnim kreditima¹⁰, Direktive o potrošačkim kreditima¹¹ i Direktive o nepoštenim ugovornim odredbama¹² u vezi s kreditom koji je odobrila kreditna institucija nastaviti primjenjivati neovisno o tome tko naknadno kupi ili servisira kredit. Osim toga, slično članku 17. Direktive o potrošačkim kreditima, u slučaju ustupanja vjerovnikovih prava trećoj strani Direktiva o hipotekarnim kreditima izmijenit će se tako što će se navesti da potrošač ima pravo prema novom vjerovniku isticati sve one prigovore koje je mogao istaknuti prema izvornom vjerovniku.

Ovaj je prijedlog u skladu i s Direktivom o financijskom kolateralu¹³, kojom je uveden europski režim za davanje i naplatu kolaterala u obliku vrijednosnih papira, gotovine i kreditnih potraživanja. Postupak ubrzane izvansudske naplate kolaterala utvrđen u ovom prijedlogu ne bi utjecao na kolateral koji je uređen Direktivom o financijskom kolateralu jer bi se njime uredila naplata onih vrsta kolaterala koje ne pripadaju u područje primjene Direktive o financijskom kolateralu. Konkretno, ovim će se prijedlogom uvesti djelotvorni izvansudski postupci za naplatu kolaterala u obliku pokretne i nepokretne imovine koji društva i poduzetnici daju kao instrumente za osiguravanje kredita, no ovaj prijedlog neće utjecati na pitanja koja su uređena Direktivom o financijskom kolateralu.

Inicijativa osigurava i potpunu usklađenost s predstečajnim postupcima i postupcima u slučaju nesolventnosti pokrenutima na temelju nacionalnih propisa država članica. Usklađenost će se osigurati načelom da će izvansudska naplata kolaterala utvrđena u ovom prijedlogu biti moguća jedino ako u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom odgoda pojedinačnih postupaka ovrhe nije moguća.

Osim toga, ovim se prijedlogom osigurava potpuna usklađenost i komplementarnost s prijedlogom Komisije o okvirima za preventivno restrukturiranje¹⁴ (Prijedlog o restrukturiranju) u kojem su predložene mjere za povećanje djelotvornosti postupaka restrukturiranja i postupaka u slučaju nesolventnosti te osiguravanje postupaka preventivnog restrukturiranja kako bi likvidna poduzeća u financijskim poteškoćama izbjegla nesolventnost. Dok je cilj Prijedloga o restrukturiranju¹⁵ uspostava ujednačenog pravosudnog okvira za preventivno restrukturiranje i pružanje druge prilike društvima i poduzetnicima, cilj je ovog prijedloga povećanje djelotvornosti izvansudskih postupaka naplate iz kolaterala. Kako bi se osigurala potpuna usklađenost i komplementarnost s Prijedlogom o restrukturiranju, izvansudska naplata kolaterala kako je utvrđena u ovom prijedlogu bila bi

¹⁰ Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).

¹¹ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ, SL L 133, 22.5.2008., str. 66.–92.

¹² Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, SL L 95, 21.4.1993., str. 29.–34.

¹³ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32002L0047>).

¹⁴ Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja te izmjeni Direktive 2012/30/EU, COM/2016/0723 final, 22.11.2016.

¹⁵ Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja te izmjeni Direktive 2012/30/EU, COM/2016/0723 final, 22.11.2016.

moguća samo ako odgoda pojedinačnih postupaka ovrhe, u skladu s Prijedlogom o restrukturiranju, nije moguća. Prijedlogom o restrukturiranju predviđa se da vjerovnici, uključujući osigurane vjerovnike društva ili poduzetnika koji je predmet postupka restrukturiranja, ne mogu pokrenuti pojedinačne postupke ovrhe kako bi se dužniku omogućilo da s vjerovnicima dogovori plan restrukturiranja i izbjegne nesolventnost.

- **Dosljednost s drugim politikama Unije**

Više od pet godina nakon što su europski čelnici država i vlada dogovorili stvaranje bankarske unije uspostavljena su njezina dva stupa, jedinstveni nadzor i sanacija, koja imaju čvrst temelj u jedinstvenom pravilniku za sve institucije iz EU-a. Iako je postignut znatan napredak, potrebni su dodatni koraci za dovršetak bankarske unije, što uključuje stvaranje jedinstvenog sustava osiguranja depozita, kako je utvrđeno u Komunikaciji Komisije od 17. listopada 2017. i u planu predstavljenom 6. prosinca u okviru paketa za produbljenje ekonomske i monetarne unije.

Osim sveobuhvatnog paketa reformi koji je Komisija predložila u studenome 2016. („paket reformi bankarskog sektora”), razvoj sekundarnih tržišta za kredite i pružanje snažnije zaštite osiguranim vjerovnicima dio su mjera za smanjenje rizika koje su potrebne radi dodatnog povećanja otpornosti bankarskog sektora i koje se uvode usporedno s postupnim uvođenjem europskog sustava osiguranja depozita (EDIS). Istodobno je cilj tih mjera osigurati stalna jedinstvena pravila za sve institucije iz EU-a, neovisno o tome jesu li u bankarskoj uniji ili izvan nje. Opći ciljevi ove inicijative, kako su prethodno opisani, u potpunosti su usklađeni i povezani s temeljnim ciljevima EU-a za promicanje financijske stabilnosti, smanjenje vjerojatnosti i opsega potpore poreznih obveznika u slučaju sanacije institucija te doprinos skladnom i održivom financiranju gospodarske aktivnosti, čime se potiče visoka razina konkurentnosti i zaštite potrošača.

Ta je inicijativa najavljena u Komunikaciji o preispitivanju akcijskog plana o uniji tržišta kapitala sredinom provedbenog razdoblja¹⁶. U toj se komunikaciji naglašava da tržišta kapitala mogu pomoći europskim bankama da riješe problem loših kredita. Naglašeno je da su politike kojima je cilj poboljšati funkcioniranje sekundarnih tržišta za loše kredite ključan dio bilo kojeg trajnog rješenja i da se upravljanje lošim kreditima može poboljšati zahvaljujući učinkovitijim i predvidljivijim okvirima za naplatu kredita koji su osmišljeni kako bi se osigurani vjerovnici mogli brzo naplatiti.

Jedan je od ciljeva ovog Prijedloga omogućiti osiguranim vjerovnicima da brže naplate iz kolaterala s pomoću izvansudskih postupaka naplate iz kolaterala. Ovim se prijedlogom osiguranim vjerovnicima, uključujući banke, omogućuje brža naplata iz kolaterala te se tako olakšava bankovno kreditiranje gospodarstva, posebno MSP-ova, i to po nižoj cijeni, u skladu s ciljem unije tržišta kapitala da se poduzećima olakša pristup financijskim sredstvima.

Odredbama o pružateljima usluge servisiranja kredita i kupcima kredita osigurat će se veća predvidljivost i transparentnost na sekundarnim tržištima za loše kredite, što će potencijalnim kupcima kredita omogućiti da točnije odrede cijenu te imovine. Banke bi tako svoje loše kredite mogle prodavati većem broju ulagatelja, zbog čega bi transakcijske cijene bolje odražavale odnosnu vrijednost imovine. Tako bi se očistile bilance, a kreditne institucije bile bi spremnije ponovno kreditirati gospodarstvo.

¹⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o preispitivanju akcijskog plana o uniji tržišta kapitala sredinom provedbenog razdoblja, COM(2017) 292 final, 8.6.2017.

Rješavanje preostalih rizika u europskom bankarskom sektoru iznimno je važno za njegovo funkcioniranje i stabilnost, a time i za gospodarstvo u cjelini. Konkretno, mogući su izraženi učinci prelijevanja iz država članica s visokim razinama loših kredita na gospodarstvo EU-a u cjelini, u smislu gospodarskog rasta i financijske stabilnosti. Rascjepkanost tržišta loših kredita po državama članicama zbog velikih razlika u postupcima izdavanja odobrenja za rad ne bi bilo u skladu s ciljevima unije tržišta kapitala.

Ovom se inicijativom ne dovode u pitanje zaštitne mjere koje su na snazi za potrošače, uključujući u slučaju da izvornog vjerovnika zamijeni nekreditna institucija. U zakonodavstvo EU-a već je uključeno nekoliko mjera za zaštitu potrošača. Prijedlogom se predviđa da će kupci kredita i pružatelji usluge servisiranja kredita morati poštovati pravo Unije u pogledu zaštite potrošača koje se primjenjuje na početni ugovor o kreditu. Na isti će se način i dalje primjenjivati sva pravila o zaštiti potrošača koja su na snazi u državi članici potrošača, koja proizlaze izravno iz početnog ugovora o kreditu ili iz drugih propisa o kreditima koji su odobreni potrošačima ili se odnose na opća pravila o zaštiti potrošača koja su na snazi u državi članici potrošača.

Prethodno navedene zaštitne mjere uključuju i mjere obvezujuće ili neobvezujuće naravi kojima se predviđa zaštita potrošača u državi članici u kojoj imaju uobičajeno boravište, posebno formalne ili neformalne postupke naplate duga koje su uvela tijela javnog ili privatnog sektora koja pružaju savjete o dugovima prezaduženim kućanstvima radi naplate njihova duga. Osim toga, kad je riječ o djelatnosti servisiranja kredita u prekograničnom kontekstu, ovim instrumentom ne dovode se u pitanje jedinstvena pravila EU-a kojima se određuju primjenjivo pravo, mjerodavna nadležnost te priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, što uključuje postupke u slučaju nesolventnosti.

Prava dužnika, prava zaštite osobnih podataka i odredbe nacionalnog građanskog prava kojima se uređuje dodjela ugovora nisu obuhvaćena područjem primjene ovog prijedloga. Obrada osobnih podataka u kontekstu ove Direktive mora u potpunosti biti u skladu s pravilima o zaštiti osobnih podataka.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Na temelju članka 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Europskom parlamentu i Vijeću daju se ovlasti za donošenje mjera za usklađivanje odredaba zakona ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Člankom 114. UFEU-a EU-u se omogućuje donošenje mjera ne samo za uklanjanje postojećih prepreka uspostavi i funkcioniranju unutarnjeg tržišta, već i za uklanjanje prepreka zbog kojih gospodarski subjekti ne mogu u potpunosti iskoriste prednosti takvog tržišta, posebno ulagati u drugim državama članicama. Osim toga, člankom 53. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Europskom parlamentu i Vijeću daju se ovlasti za donošenje direktiva za usklađivanje nacionalnih odredaba o obavljanju gospodarskih djelatnosti.

Kupci kredita i pružatelji usluge servisiranja kredita zasad ne mogu iskoristiti sve prednosti unutarnjeg tržišta zbog prepreka prouzročenih razlikama u nacionalnim zakonodavstvima te nepostojanjem odgovarajućeg i koherentnog regulatornog i nadzornog sustava.

U nekim državama članicama kupci kredita, koji nisu banke, koje su odobrile kreditne institucije nisu uređeni propisima, dok se u drugima na njih primjenjuju različiti zahtjevi, koji ponekad uključuju odobrenje za pružanje bankovnih usluga. To je u praksi dovelo do toga da

kupci kredita mogu zakonito poslovati u jednoj državi članici, ali u drugima pri kupnji kredita nailaze na znatne prepreke. To je jedan od razloga zbog kojih kupci kredita uglavnom posluju u ograničenom broju država članica, što je općenito ograničilo tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu jer je i dalje malo zainteresiranih kupaca kredita, zbog čega se smanjuju opseg i moguća veličina učinkovitog i konkurentnog tržišta za loše kredite. Posebno su tržišta za loše kredite obilježena usporedivo malim volumenom trgovanja i povećanom koncentracijom klastera u četirima zemljama, od kojih je samo jedna manja država članica (Italija, Irska, Španjolska i UK). Osim toga, na tim tržištima uglavnom dominiraju veliki pružatelji usluge kupnje kredita, što se donekle može objasniti postojećim preprekama koje sprječavaju ulazak na tržište i narušavaju tržišno natjecanje.

Pružatelji usluge servisiranja kredita isto su tako suočeni s preprekama za širenje preko granica i povećanje opsega svojeg poslovanja. Prvo, samo neke države članice uređuju tu djelatnost, a one koje to čine vrlo različito definiraju obuhvaćene djelatnosti. To je u praksi prepreka razvoju strategija širenja putem sekundarnog poslovnog nastana ili prekograničnog pružanja usluga na unutarnjem tržištu. Drugo, u velikom broju država članica potrebno je odobrenje za neke djelatnosti kojima se bave ti pružatelji usluge servisiranja kredita. Tim se odobrenjima za rad nameću različiti zahtjevi i ne predviđa se mogućnost prekograničnog povećanja opsega poslovanja. U nekim je slučajevima zakonski propisan lokalni poslovni nastan, što samo po sebi ograničava temeljnu slobodu pružanja prekograničnih usluga.

Osim toga, prepreke koje sprječavaju pružatelje usluge servisiranja kredita u prekograničnom poslovanju neizravno utječu na potencijalne kupce kredita, koji možda neće moći ući na nacionalno tržište i kupovati kredite od kreditnih institucija ako nakon toga ne mogu podugovarati servisiranje s drugim subjektima koji nisu banka od koje su kupili ugovor o kreditu ili ako se ne mogu koristiti uslugama pružatelja usluge servisiranja kredita iz drugih država članica EU-a.

Velike razlike u regulatornim standardima koje su donijele države članice pridonose rascjepkanosti tržišta, što ograničava slobodan protok kapitala i usluga u EU-u, dovodi do nedovoljnog tržišnog natjecanja i usporava razvoj uspješnog sekundarnog tržišta za bankovne kredite. Ograničeno sudjelovanje ulagatelja i pružatelja usluge servisiranja podrazumijeva slab konkurentski pritisak na oba tržišta (tržište za kupnju kredita i tržište za servisiranje kredita). Zbog toga poduzeća za servisiranje kredita naplaćuju kupcima visoke naknade za svoje usluge, a banke ne mogu postići visoku cijenu pri prodaji svojih loših kredita nebankovnim ulagateljima, što smanjuje poticaje bankama da se oslobode svojeg velikog udjela loših kredita.

Vjerovnici koji odobravaju osigurane kredite društvima i poduzetnicima ne mogu u svim državama članicama iskoristiti ubrzane i djelotvorne postupke naplate takvih kredita izvansudskim putem ako poslovni dužnik ne ispunjava svoje obveze. Kad bi takvi postupci bili dostupni, smanjio bi se rizik od nagomilavanja loših kredita u bankama.

U cilju naplate vrijednosti iz kolaterala koji je položio dužnik u nekoj drugoj državi članici, vjerovnik mora slijediti pravila koja se razlikuju od pravila u državi članici vjerovnika i čija je učinkovitost vjerovniku nepoznata. Zasad nije moguć dogovor vjerovnika i dužnika o zajedničkom postupku u svim državama članicama. To stvara troškove pravnog savjetovanja te može značiti da će postupci naplate trajati dulje i da će stope naplate biti niže. Mogućnost naplate manje ili, u najgorem slučaju, nikakve vrijednosti iz osiguranog kredita u slučaju neispunjenja dužnikovih obveza može odvratiti zajmodavce od toga da uopće odobravaju prekogranične kredite ili može povećati cijenu kreditiranja poduzeća. To pak može odvratiti

dužnike od obraćanja vjerovnicima u drugim državama članicama. To sprječava slobodno kretanje kapitala i izravno utječe na funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Unija tržišta kapitala ima dosad neiskorišten potencijal omogućivanja financijskih sredstava za poduzeća, a posebno MSP-ove, koja uvelike ovise o bankovnom kreditiranju.

Slično tomu, ulagatelji koji razmišljaju o kupnji portfelja loših kredita uzet će u obzir moguće pravne nesigurnosti u pogledu naplate vrijednosti iz kolaterala povezanog s tim kreditima, a ako je prekogranična naplata teža ili je popraćena pravnim nesigurnostima, to će negativno utjecati na cijenu, a time i na mogućnost banaka da prodaju portfelje ulagateljima i iz druge države članice po cijeni koja je što sličnija cijeni određenoj na temelju rezervacija banaka za te kredite¹⁷.

Postojeća rascjepkanost očituje se u različitim razinama mogućnosti financiranja poduzeća jer im je, posebno MSP-ovima, na raspolaganju manje bankovnih kredita u državama članicama u kojima ne postoje učinkoviti postupci naplate vrijednosti iz osiguranih kredita.

Uspostavom okvira za učinkovite postupke izvansudske naplate kolaterala omogućilo bi se da osigurani vjerovnici u svim državama članicama imaju koristi od postojanja posebnog zajedničkog alata za ubranu naplatu vrijednosti iz osiguranog kredita u slučaju dužnikova neotplaćivanja kredita. To bi trebalo stvoriti poticaje za povećanje prekograničnog kreditiranja smanjenjem nesigurnosti zbog ishoda postupka naplate (npr. stopa i rok naplate) u prekograničnim transakcijama.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Na temelju članka 4. UFEU-a mjere EU-a za dovršetak unutarnjeg tržišta moraju se procijeniti uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti utvrđeno u članku 5. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Mora se procijeniti bi li države članice mogle ostvariti ciljeve prijedloga u okviru svojih nacionalnih pravnih sustava i može li ih se, zbog njihova opsega i učinaka, bolje ostvariti na razini EU-a.

Od početka financijske krize 2008. zbog udjela loših kredita koji se donedavno neprestano povećavao pogoršale su se tržišne percepcije europskog bankarskog sektora u cjelini, što je dovelo do negativnih vanjskih učinaka za cijeli EU. Ti su čimbenici postali još relevantniji u kontekstu bankarske unije. Nekoliko je država članica proteklih godina aktivno radilo na rješavanju problema velikog udjela loših kredita, pri čemu su u većini slučajeva dobile potporu iz programa ekonomske prilagodbe EU-a/MMF-a.

Iako su države članice prepoznale ozbiljnost problema loših kredita, većina ih do sada nije poduzela djelotvorne mjere za rješavanje pitanja one strane loših kredita koja se odnosi na „potražnju”. One države članice koje jesu uredile djelatnosti kupnje i servisiranja kredita to su učinile a da nisu uzele u obzir prekogranične situacije. To je dovelo do nedovoljnog tržišnog natjecanja. Zbog različitih pristupa država članica i njihovih različitih tumačenja, posebno djelatnosti servisiranja kredita, ta su se tržišta rascjepkala. Stoga se ti ciljevi ne mogu postići pojedinačnim mjerama država članica.

Službe Komisije nekoliko su godina pratile tržište te uočile povećanje raznolikosti i pogoršanje problema zbog kojih je potrebna intervencija EU-a. Dokazi prikupljeni studijama i javnim savjetovanjima pokazuju da oporavak gospodarskog rasta nije bio dovoljan da se

¹⁷ Ako je banka odredila rezervacije za 30 % lošeg kredita i ako ga kasnije proda po cijeni koja je niža od 70 % njegove vrijednosti, to će banci prouzročiti dodatni gubitak.

smanji udio loših kredita koji negativno utječu na stabilnost banaka, njihovo odobravanje kredita i ukupne mogućnosti gospodarskog rasta. Države članice do sada nisu radile na međusobnoj koordinaciji pravila za kupce kredita i pružatelje usluge servisiranja kredita. Mjerama koje su države članice poduzele mogu se unaprijediti samo uvjeti na njihovim nacionalnim tržištima, što ne bi bilo dovoljno za smanjenje negativnog utjecaja na funkcioniranje jedinstvenog tržišta.

Stvaranjem okvira na razini EU-a osigurali bi se ujednačeni uvjeti za ulazak kupaca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita na tržište te odobrenje za prekogranično poslovanje s pomoću kojeg bi svoje djelatnosti mogli obavljati na cijelom jedinstvenom tržištu. To bi posebno unaprijedilo tržišno natjecanje između mogućih ulagatelja u bankovne kredite i bankama bi omogućilo prodaju kredita po konkurentnijim cijenama. To bi, s druge strane, bankama omogućilo da smanje izloženost kreditima koji su postali loši i da preusmjere sredstva u nove oblike kreditiranja gospodarstva. Istodobno bi se mjerama za zaštitu potrošača osiguralo da se u cijeloj Uniji zadrži razina zaštite potrošača pri prodaji i servisiranju potrošačkih kredita koje su izvorno odobrile kreditne institucije.

Slično tomu, države članice koje su već uvele postupke izvansudske naplate donijele su nacionalne propise koji se prvenstveno temelje na nacionalnim okolnostima. U nekim slučajevima postupci izvansudske naplate kolaterala već dugo postoje, ali se njima nužno ne potiču prekogranične transakcije. S obzirom na različitu učinkovitost postojećih nacionalnih postupaka i nepostojanje tih postupaka u nekim državama članicama cilj je uvesti djelotvorne sustave u cijelom EU-u i osigurati da banke ili druga poduzeća koja smiju odobravati kredite u svim državama članicama mogu primjenjivati takav postupak. S obzirom na nerazdvojive poveznice između naplate kolaterala i građanskog, imovinskog, trgovačkog, predstečajnog, stečajnog i javnog prava država članica, predviđena pravila o tom posebnom zajedničkom mehanizmu izvansudske naplate kolaterala trebala bi se moći primijeniti na način koji je usklađen s tim propisima država članica. Odredbama navedenima u nastavku stoga se uspostavlja dodatni zajednički mehanizam koji ne obvezuje države članice da mijenjaju svoje nacionalne sustave izvansudske naplate ako oni postoje za vrstu kolaterala obuhvaćenu prijedlogom. AECE je osmišljen kao poseban mehanizam kojim će se osigurati da vjerovnik i poslovni dužnik mogu ugovoriti mehanizam izvansudske naplate za pokretnu i nepokretnu imovinu koja je položena kao kolateral.

Ti se ciljevi mogu bolje ostvariti na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti, sadržaj i oblik djelovanja EU-a ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora.

Ovaj prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za poticanje ulaska na tržište i prekograničnog poslovanja jer ne dovodi u pitanje odredbe nacionalnog prava o stvarnom prijenosu prava vjerovnika ili bilo koja primjenjiva pravila o postupcima preventivnog restrukturiranja ili postupcima u slučaju nesolventnosti.

Odredbama navedenima u nastavku uspostavlja se regulatorni sustav koji je proporcionalan u smislu stvaranja uvjeta koji su dovoljno obvezujući kako bi se njima mogli ostvariti ciljevi, a istodobno su države članice potpuno slobodne zadržati nacionalne odredbe kojima se štite prava i sredstva obrane dužnika.

Osim toga, iako ne utječe na postojeća pravila o zaštiti potrošača, u prijedlogu se uzima u obzir potreba za snažnijim zaštitnim mjerama kada je riječ o potrošačkim kreditima. Uzimajući u obzir te opravdane razloge za zabrinutost, prijedlogom se uvodi zahtjev da se kupci potrošačkih kredita iz trećih zemalja koriste uslugama ovlaštenih pružatelja usluge servisiranja kredita, koji podliježu zahtjevima iz ove Direktive i nadzoru u EU-u koji provode nacionalna nadležna tijela. Slično tomu, predviđenim mehanizmom ubrzane izvansudske naplate kolaterala nastoji se pronaći ravnoteža između interesa vjerovnika i poslovnog dužnika. Taj mehanizam ne primjenjuje se za ovrhu po kreditima odobrenim potrošačima, a čak ga ni vlasnici poduzeća ne mogu primijeniti za naplatu iz kolaterala koji je glavno mjesto stanovanja poslovnog dužnika. Ako je poslovni dužnik na temelju ugovora o kreditu već otplatio veći dio dospjelog iznosa (85 %), prije moguće naplate kolaterala trebalo bi mu dati više vremena za izvršenje plaćanja.

Odabrani pravni instrument (direktiva) prilagođen je ostvarivanju ciljeva, a to su osigurati jednake uvjete za osigurane vjerovnike u smislu mogućnosti da s dužnikom dogovore izvansudski postupak naplate vrijednosti iz kolaterala radi očuvanja financijske stabilnosti i poduzećima pružiti više mogućnosti za financiranje.

- **Odabir instrumenta**

Odabrana je direktiva kako bi se osiguralo da države članice mogu prenijeti njezine odredbe u skladu s postojećim privatnim i javnim pravom s obzirom na višestruku povezanost s građanskim, trgovačkim, imovinskim i stečajnim pravom. Člankom 53. UFEU-a, koji je jedna od zakonskih osnova ovog prijedloga, predviđa se samo donošenje direktive.

Osim toga, direktiva je najprimjereniji instrument jer je potrebno osigurati administrativnu suradnju i istodobno omogućiti provedbu različitih postupaka nadzora djelatnosti obuhvaćenih ovim prijedlogom, koji već postoje u državama članicama.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINKA

- ***Ex post* evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ex post provjere primjerenosti ne primjenjuju se jer je predmetno područje prethodno bilo uređeno samo na nacionalnoj razini.

- **Savjetovanja s dionicima**

Službe Komisije provele su posebno javno savjetovanje o razvoju sekundarnih tržišta za loše kredite i zaštitu osiguranih vjerovnika od neispunjenja dužnikovih obveza¹⁸. Iz odgovora primljenih tijekom tog javnog savjetovanja prikupljeni su kvalitativni za procjenu učinka.

U prijedlogu se snažno odražavaju povratne informacije prikupljene tijekom savjetovanja.

U prijedlogu se odražavaju i povratne informacije dobivene od stručne skupine s kojom su se službe Komisije savjetovale o ubrzanoj izvansudskoj naplati kolaterala. Prijedlog je proporcionalniji pristup ostvarenju ciljeva politike u usporedbi s potpunim usklađivanjem putem stvaranja novog založnog prava, kako je početno predloženo tijekom javnog savjetovanja.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-non-performing-loans-consultation-document_en.pdf

U velikoj većini odgovora o sekundarnim tržištima za loše kredite primljenih tijekom javnog savjetovanja prevladava mišljenje da su sadašnja veličina, likvidnost i struktura tržišta u EU-u prepreka upravljanju lošim kreditima u EU-u i njihovom saniranju.

Velika većina ispitanika koji su iznijeli svoje mišljenje smatra da su razlike u nacionalnim propisima o prodaji loših kredita stvarna prepreka razvoju tržišta loših kredita. Kada je riječ o prirodi prepreka prekograničnom poslovanju, najviše se odgovora odnosi na zakonski okvir, propise o nesolventnosti i nacionalne prakse. Neki dionici predlažu donošenje dodatnih pravila kojima se jamči zaštita potrošača/dužnika, dok drugi smatraju da su postojeća pravila dovoljna i da ih treba zadržati. Znatna većina podržava okvir EU-a za pružatelje usluge servisiranja kredita. Gotovo svi ispitanici koji podupiru okvir EU-a za pružatelje usluge servisiranja kredita zagovaraju stav da bi taj okvir trebao obuhvaćati sustav licenciranja, a gotovo polovina ispitanika predlaže da se njime uredi nadzor pružatelja usluge servisiranja kredita.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Prijedlog se temelji na brojnim istraživanjima, vanjskim studijama, ciljanim savjetovanjima, razgovorima i drugim izvorima.

Različite europske i međunarodne organizacije objavile su analitička izvješća koja se temelje na istraživačkim radionicama i savjetovanjima s dionicima (Europski odbor za sistemske rizike, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, jedinstveni nadzorni mehanizam, Europska središnja banka, Međunarodni monetarni fond). Službe Komisije svoj bi rad posebno mogle temeljiti na izvješću posebne podskupine za loše kredite koja djeluje u okviru Odbora za financijske usluge Vijeća i na istraživanjima konzultantskih društava, akademskih ustanova i skupina za strateško promišljanje. Sredinom 2017. osnovana je stručna skupina predstavnika država članica i institucija EU-a za praćenje provedbe akcijskog plana Vijeća.

Prijedlog se temelji i na ciljanim zahtjevima za informacije upućenima ministarstvima pravosuđa i pravnim stručnjacima država članica te nekoliko sastanaka s nacionalnim stručnjacima iz država članica. Informacije su prikupljane i na sastancima s dionicima i iz istraživačkih radova članova akademske zajednice.

- **Procjena učinka**

Glavni gospodarski i socijalni učinci ispitani su tijekom dviju procjena učinka koje su priložene ovom prijedlogu.

U prvoj procjeni učinka ispitana je situacija kupaca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita. Opisan je osnovni scenarij koji se uspoređuje s trima mogućim opcijama za smanjenje prepreka ulasku na tržište za kupce kredita i pružatelje usluge servisiranja kredita. U osnovnom scenariju uzeta je u obzir činjenica da bi u nekim državama članicama i dalje mogle postojati posebne prepreke ulasku na tržište te da bi pravila poslovanja koja odvrću ulagatelje od ulaska na tržište i izgradnje odnosa s pružateljima usluge servisiranja kredita mogla i dalje proizvoditi učinke. Na temelju različitih pravila koja se primjenjuju u državama članicama i rasprave o najboljim regulatornim praksama, osmišljene su tri opcije za olakšavanje i usklađivanje ulaska na tržište: primjena neobvezujućih zajedničkih načela na visokoj razini usmjerenih na najvažnije prepreke, obvezujući zajednički standardi koji omogućuju prekogranično poslovanje na temelju odobrenja ili obvezujući jedinstveni pravilnik s odobrenjima za prekogranično poslovanje. Na temelju analize provedene pri procjeni učinka potonje dvije opcije jednako su učinkovite, s tim da je opcija obvezujućih

zajedničkih standarda ocijenjena kao proporcionalnija za ostvarenje cilja, među ostalim i zbog vrlo različitih propisa o prijenosu kredita i pravima dužnika u državama članicama koje mogu zahtijevati nacionalni diskreciji prostor.

Procjena učinka dostavljena je Odboru za nadzor regulative 8. prosinca 2017.¹⁹ Odbor za nadzor regulative dao je negativno mišljenje o procjeni učinka i predložio je nekoliko poboljšanja. Dokument je na odgovarajući način revidiran i ponovno dostavljen 29. siječnja 2018. Odbor za nadzor regulative dao je pozitivno mišljenje 13. veljače 2018.²⁰

Na temelju primjedbi Odbora za nadzor regulative u procjenu učinka unesene su sljedeće ključne promjene:

napisan je novi uvod koji je zajednički svim trima zakonodavnim inicijativama o lošim kreditima. U njemu se objašnjava problem loših kredita u širem kontekstu i detaljnije obrazlažu veze između različitih inicijativa iz Akcijskog plana za rješavanje problema loših kredita.

Navodi se da su razlike u pravima dužnika pokretači problema i raspravlja o njihovom međudjelovanju s promjenama u režimu izdavanja odobrenja za rad ulagateljima u loše kredite i pružateljima usluge servisiranja kredita. To je pitanje pokrenuto i tijekom rasprave o općem učinku inicijative.

Konkretno odredbe dodatno su definirane, uključujući opis mogućeg opsega tih odredbi te raspravu o najboljim praksama i o najboljem načinu njihova kombiniranja u usklađen regulatorni režim. Pojašnjeno je da prodaja kredita uključuje i prihodujuće i loše kredite.

Na temelju preporuka iz drugog mišljenja Odbora za nadzor regulative unesene su sljedeće izmjene:

smanjen je broj opcija kojima se daje prednost i detaljnije je opisana veza s konkretnim odredbama na koje se odnose.

Povećan je broj pokazatelja praćenja kako bi obuhvatilo i poslovanje pružatelja usluge servisiranja kredita i kupaca loših kredita, u vezi s pravima kupaca i nadzornim tijelima.

Druga procjena učinka bila je usmjerena na ubrzanu izvansudsku naplatu kolaterala. Utvrđene su i ispitane četiri opcije politike²¹. Prva se opcija odnosi na moguće neregulatorne mjere na temelju postojećih međunarodnih inicijativa za usklađivanje postupaka izvansudske naplate kolaterala, kojom bi Komisija državama članicama preporučila da uvedu takve postupke. U okviru druge opcije kojoj se daje prednost ispitane su mogućnosti i koristi od uspostave minimalnog usklađivanja postupaka izvansudske naplate kolaterala u cijelom EU-u kako bi banke u svim državama članicama imale na raspolaganju učinkovit postupak za izvansudsku naplatu kolaterala. U trećoj je opciji ispitana mogućost stvaranja novog založnog prava zajedno s u potpunosti usklađenim postupkom izvansudske naplate. Četvrta opcija odbačena je u ranoj fazi, a u okviru nje razmatrana je uspostava mehanizma izvansudske naplate na razini Unije putem alternativnog režima.

¹⁹ Radni dokument službi Komisije: procjena učinka / razvoj sekundarnih tržišta za loše kredite uklanjanjem neopravdanih prepreka servisiranju kredita koje provode treće strane i prijenosu kredita i ubrzana izvansudska naplata kolaterala (dio 1/2). SWD (2018) 75.

²⁰ Odbor za nadzor regulative, Mišljenje: procjena učinka / razvoj sekundarnih tržišta za loše kredite, Ares(2018)827204 – 13.2.2018.

²¹ Radni dokument službi Komisije: procjena učinka / razvoj sekundarnih tržišta za loše kredite uklanjanjem neopravdanih prepreka servisiranju kredita koje provode treće strane i prijenosu kredita i ubrzana izvansudska naplata kolaterala (dio 2/2). SWD (2018) 75

Odbor za nadzor regulative 12. siječnja 2018. donio je pozitivno mišljenje o prijedlogu u pogledu ubrzane izvansudske naplate kolaterala²².

Na temelju prijedloga Odbora za nadzor regulative procjena učinka izmijenjena je tako da je uključen opis učinka prijedloga na nacionalno zakonodavstvo država članica.

- **Primjerenost propisa i pojednostavnjenje**

Usklađenim okvirom za izdavanje odobrenja za rad smanjuju se administrativni troškovi u cijelom EU-u i pružateljima usluge servisiranja kredita omogućuje se da s pomoću odobrenja za prekogranično poslovanje povećaju opseg svojih djelatnosti u različitim državama članicama.

- **Temeljna prava**

U prijedlogu se poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, posebno sloboda poduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na pošteno suđenje, zaštita osobnih podataka i zaštita potrošača.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim zakonodavnim prijedlogom ne stvaraju se troškovi za proračun Europske unije.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Predviđena je evaluacija pet godina nakon provedbe mjere i u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu. Cilj evaluacije bit će procijeniti, među ostalim, djelotvornost i učinkovitost mjere u smislu ostvarivanja ciljeva politike i odlučiti jesu li potrebne nove mjere ili izmjene. Države članice dostavljaju Komisiji sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

- **Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)**

Uzimajući u obzir raznolikost nacionalnih pravnih i nadzornih sustava te potrebu za usklađenom provedbom direktive, države članice trebale bi uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Glava I. sastoji se od predmeta, područja primjene i definicija.

Ova se Direktiva primjenjuje na kupce kredita i pružatelje usluge servisiranja kredita koje su izvorno izdale kreditna institucija ili njezina društva kćeri, neovisno o vrsti predmetnog dužnika. Ova se Direktiva ne primjenjuje na kupnju i servisiranje ugovora o kreditu koje obavljaju kreditna institucija i njezina društva kćeri u EU-u ili na kupnju i servisiranje ugovora o kreditu koje su izdale druge vrste vjerovnika koji nisu kreditne institucije i njihova društva kćeri.

²² Odbor za nadzor regulative, Mišljenje: procjena učinka / ubrzana izvansudska naplata kolaterala Ares(2018)215454 – 12.1.2018.

Kada je riječ o postupku ubrzane izvansudske naplate kolaterala, ova se Direktiva primjenjuje na ugovore o kreditu koje su vjerovnici, prvenstveno banke, i dužnici sklopili radi obavljanja svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti te koji su osigurani pokretnom i nepokretnom imovinom koja je u vlasništvu dužnika i koja je dana u zalog vjerovniku radi osiguranja otplata kredita. Ograničenjem područja primjene na kredite poslovnim subjektima trebali bi se izbjeći negativni učinci na potrošače i kućanstva. Čak će se i za poslovne dužnike, zbog socijalnih razloga, iz područja primjene isključiti glavno mjesto stanovanja vlasnika poduzeća.

U članku 3. navode se definicije koje se upotrebljavaju za potrebe ove Direktive.

U **glavi II.** uspostavlja se okvir za pružatelje usluge servisiranja ugovora o kreditu koje su izdale kreditne institucije.

Poglavlje I. sadržava pravila o izdavanju odobrenja za rad pružateljima usluge servisiranja kredita.

U članku 5. utvrđuje se najveći skup zahtjeva koje pružatelji usluge servisiranja kredita moraju ispuniti da bi dobili odobrenje za rad u matičnoj državi članici.

U članku 6. utvrđuju se postupci izdavanja odobrenja za rad, a u članku 7. slučajevi u kojima se odobrenje može oduzeti.

Člankom 8. uvodi se obveza uspostave javnog registra ovlaštenih pružatelja usluge servisiranja kredita u svakoj državi članici.

Članak 9. sadržava zahtjev da se odnos između pružatelja usluge servisiranja kredita i vjerovnika mora temeljiti na pisanom ugovoru u kojem, među ostalim pitanjima, mora biti jasno navedena obveza poštovanja prava Unije i nacionalnog prava koja se primjenjuju na ugovore o kreditu. Osim toga, pružatelj usluge servisiranja kredita mora 10 godina voditi evidenciju i nadležna tijela moraju imati pristup toj evidenciji.

U članku 10. navode se pravila o podugovaranju djelatnosti pružatelja usluge servisiranja kredita kojima se osigurava da oni ostaju u cijelosti odgovorni za sve obveze u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva.

Poglavlje II. odnosi se na prekogranično pružanje usluge servisiranja kredita.

Člankom 11. od država članica zahtijeva se da ovlaštenim pružateljima usluge servisiranja kredita osiguraju slobodu pružanja usluga u Uniji. Stoga su u Direktivi utvrđene posebne odredbe o postupcima i komunikaciji između tijela u matičnoj državi članici i tijela u državi članici domaćinu.

Člankom 12. predviđaju se posebna pravila o nadzoru pružatelja usluge servisiranja kredita koji posluju prekogranično te o podjeli nadzora između nadležnih tijela matične države članice i države članice domaćina.

Glava III. odnosi se na kupce kredita.

Člankom 13. predviđa se da vjerovnici moraju kupcu kredita dati sve potrebne informacije prije sklapanja ugovora, poštujući pravila o zaštiti osobnih podataka. Pri prvom prijenosu kredita s kreditne institucije na kupca kredita koji nije kreditna institucija, o tome se mora obavijestiti nadzorno tijelo kreditne institucije.

Člankom 14. propisuje se da kreditna institucija mora upotrebljavati standarde za podatke koje je propisalo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo.

Člankom 15. propisuje se obveza da predstavnici s poslovnim nastanom u Uniji koji zastupaju kupce kredita koji nemaju poslovni nastan u Uniji posluju uz posredovanje ovlaštenog pružatelja usluge servisiranja kredita ili kreditne institucije iz Unije u slučaju ugovora o kreditu sklopljenih s potrošačima.

Članak 16. sadržava pravila na temelju kojih kupci kredita moraju obavijestiti nadležna tijela o servisiranju kupljenog kredita.

Članak 17. sadržava pravilo prema kojem, u slučaju sklapanja ugovora o prijenosu kredita, kupac kredita iz treće zemlje mora imenovati predstavnika s poslovnim nastanom u Uniji. Taj će predstavnik biti odgovoran za obveze kupca kredita u skladu s direktivom.

U članku 18. utvrđuju se pravila koja se odnose na izvršenje ugovora o kreditu koje izravno provodi kupac kredita i obveze obavješćivanja propisane za kupce kredita i nadležna tijela.

Člankom 19. uvode se obveze obavješćivanja kupca kredita u slučaju njegova prijenosa ugovora o kreditu.

Glava IV. odnosi se na nadzor koji provode nadležna tijela.

Člankom 20. utvrđuju se obveze trajne usklađenosti s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva i imenovanja nadležnih tijela odgovornih za izvršenje funkcija i dužnosti utvrđenih nacionalnim propisima kojima se provodi Direktiva.

U članku 21. detaljno su navedene nadzorne ovlasti nadležnih tijela, dok se u članku 22. predviđaju pravila o administrativnim kaznama i korektivnim mjerama.

Glavom V. uspostavlja se okvir za ubrzanu izvansudsku naplatu kolaterala, odnosno instrument koji dobrovoljno dogovore osigurani vjerovnik i poslovni dužnik te koji osigurani vjerovnik može aktivirati nakon što se ispune uvjeti iz članka 23.

Člankom 24. zahtijeva se da države članice uvedu barem jedan postupak naplate koji se može primijeniti za potrebe mehanizma ubrzane izvansudske naplate kolaterala utvrđenog u ovom prijedlogu. Države članice mogu birati između postupka javne dražbe i postupka privatne prodaje koji se obično upotrebljavaju za izvršenje naplate iz kolaterala. Ako je nacionalnim pravom uspostavljen postupak zapljene imovine, i taj se postupak može primijeniti za potrebe postupka ubrzane izvansudske naplate kolaterala. Države članice slobodne su odlučiti o vrsti postupka naplate koji će biti na raspolaganju vjerovnicima, s obzirom na višestruke veze između naplate kolaterala te javnog i privatnog prava, i, posebno, ovisno o vrsti založnog prava na kolateralu.

Člankom 28. dužniku se daje pravo da ospori primjenu postupka ubrzane izvansudske naplate kolaterala pred nacionalnim sudovima.

Radi zaštite dužnika, člankom 29. zahtijeva se da vjerovnik, u slučaju da je u tom postupku ubrzane izvansudske naplate kolaterala vraćen veći iznos od dospjelog duga, poslovnom dužniku isplati pozitivnu razliku između dospjelog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i prihoda od prodaje imovine (nakon javne dražbe ili privatne prodaje). U slučaju zapljene primjereno je od vjerovnika zahtijevati da isplati dužniku pozitivnu razliku između dospjelog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i procijenjene vrijednosti imovine.

Člankom 32. nastoji se osigurati potpuna usklađenost i komplementarnost tog postupka ubrzane izvansudske naplate kolaterala s predstečajnim postupcima i postupcima u slučaju nesolventnosti pokrenutima u skladu s propisima država članica. Člankom 32. ujedno se

nastoji osigurati potpuna usklađenost i komplementarnost tog postupka ubrzane izvansudske naplate kolaterala s prijedlogom o restrukturiranju navođenjem da vjerovnici, uključujući osigurane vjerovnike društva ili poduzetnika nad kojim se provodi postupak restrukturiranja, moraju obustaviti pojedinačni postupci ovrhe.

Člankom 33. propisuje se da države članice i, u slučaju kreditnih institucija, nadzorna tijela kreditnih institucija jednom godišnje prikupljaju podatke o broju osiguranih kredita koji su naplaćeni u izvansudskim postupcima, vremenskim okvirima i vrijednosti stopa povrata te da te podatke jedanput godišnje dostavljaju Komisiji.

U **glavi VI.**, odnosno njezinu članku 34., propisuju se posebne zaštitne mjere za potrošače u slučaju izmjene ugovora o kreditu, a u članku 35. način na koji pružatelji usluge servisiranja kredita i nadležna tijela postupaju s pritužbama.

U članku 36. potvrđuje se obveza poštovanja pravila o zaštiti osobnih podataka.

U članku 37. propisuje se obveza opće administrativne suradnje nadležnih tijela.

Glava VII. u članku 38. sadržava izmjenu Direktive o hipotekarnim kreditima kojom se predviđa da, u slučaju prijenosa kredita na potrošača obuhvaćenog tom Direktivom, potrošač ima pravo kupcu kredita istaknuti sve one prigovore koje je mogao istaknuti izvornom vjerovniku te obvezu izvješćivanja potrošača.

Glava VIII. sadržava završne odredbe o osnivanju odbora koji će pružati potporu Komisiji, preispitivanju, roku za prenošenje, stupanju na snagu i primateljima.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pružateljima usluge servisiranja kredita, kupcima kredita i naplati kolaterala

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. i članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Utvrđivanje sveobuhvatne strategije za rješavanje problema loših kredita od prioritetne je važnosti za Uniju²⁴. Iako je odgovornost za rješavanje problema loših kredita prije svega na kreditnim institucijama i državama članicama, postoji i jasan interes Unije u pogledu smanjenja postojećih razina loših kredita i sprečavanja njihova pretjeranog akumuliranja u budućnosti. S obzirom na povezanost bankarskih i financijskih sustava u Uniji, u kojoj kreditne institucije posluju u više područja nadležnosti i država članica, prisutan je značajan potencijal za pojavu učinaka prelijevanja među državama članicama, ali i na Uniju u cjelini, i to i u smislu gospodarskog rasta i financijske stabilnosti.
- (2) Integrirani financijski sustav povećat će otpornost ekonomske i monetarne unije na negativne šokove jer će se olakšati prekograničnu podjelu rizika s privatnim sektorom uz istodobno smanjenje potrebe za podjelom rizika s javnim sektorom. Da bi se ostvarili ti ciljevi, Unija bi trebala dovršiti bankarsku uniju i nastaviti razvijati uniju tržišta kapitala. Rješavanje problema visokih razina loših kredita i njihova mogućeg akumuliranja u budućnosti ključno je za dovršenje bankarske unije jer je od ključne važnosti za osiguravanje tržišnog natjecanja u bankarskom sektoru, očuvanje financijske stabilnosti i poticanje kreditiranja u cilju otvaranja radnih mjesta i ostvarenja rasta u Uniji.
- (3) Vijeće je u srpnju 2017. u svojem „Aksijskom planu za rješavanje problema loših kredita u Europi”²⁵ pozvalo razne institucije da provedu odgovarajuće mjere kako bi se

²³ SL C , , str. .

²⁴ Vidjeti Dokument za razmatranje o produbljenju ekonomske i monetarne unije na: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_en.pdf, 31.5.2017.

²⁵ 11.7.2017. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/pdf>.

dodatno odgovorilo na velik broj loših kredita u Uniji. U Akcijskom planu utvrđuje se sveobuhvatan pristup koji je usmjeren na kombinaciju komplementarnih mjera politike u četiri područja: i. nadzor i regulacija banaka; ii. reforma okvirâ za restrukturiranje, nesolventnost i povrat duga, iii. razvoj sekundarnih tržišta za imovinu umanjene vrijednosti i iv. poticanje restrukturiranja bankarskog sustava. Mjere u tim područjima trebalo bi donijeti na nacionalnoj razini te po potrebi na razini Unije. Komisija je sličnu namjeru najavila u svojoj „Komunikaciji o dovršetku bankarske unije” od 11. listopada 2017.²⁶ u kojoj se pozvalo na donošenje sveobuhvatnog paketa mjera za rješavanje problema loših kredita u Uniji.

- (4) Ova će Direktiva, u kombinaciji s drugim mjerama koje predlaže Komisija, kao i mjere koje poduzimaju ESB u kontekstu nadzora banaka u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo stvoriti primjereno okruženje u kojem će se kreditne institucije moći posvetiti rješavanju problema loših kredita u svojim bilancama i smanjiti rizik akumuliranja loših kredita u budućnosti.
- (5) Od kreditnih će se institucija zahtijevati da izdvoje dostatne resurse za nove loše kredite, što bi trebao biti primjeren poticaj za rješavanje problema loših kredita u ranoj fazi te bi trebalo spriječiti njihovo pretjerano akumuliranje. Učinkovitijim mehanizmima naplate osiguranih kredita kreditnim bi se institucijama omogućila naplata kredita u slučaju kada oni postanu loši, uz odgovarajuće zaštitne mjere za dužnike. Međutim, ako razine loših kredita postanu previsoke, što je trenutačno slučaj u nekim kreditnim institucijama i državama članicama, kreditne bi institucije trebale imati mogućnost da ih prodaju drugim subjektima na učinkovitim, konkurentnim i transparentnim sekundarnim tržištima. Nadležna tijela kreditnih institucija će ih pritom usmjeravati na temelju postojećih specifičnih ovlasti koje imaju u odnosu na banke, odnosno takozvanih ovlasti drugog stupa na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ (CRR). Ako loši krediti postanu značajan i raširen problem, države članice mogu osnovati nacionalna društva za upravljanje imovinom ili provesti druge alternativne mjere u okviru postojećih pravila o državnim potporama i sanaciji banaka.
- (6) Ovom bi Direktivom trebalo omogućiti kreditnim institucijama da bolje rješavaju problem loših kredita na način da poboljšaju uvjete za naplatu kolaterala kojim je osiguran kredit ili za prodaju kredita trećim osobama. Uvođenjem ubrzanе naplate kolaterala kao brzog mehanizma naplate vrijednosti iz kolaterala smanjili bi se troškovi rješavanja problema loših kredita i time pomoglo i kreditnim institucijama i kupcima loših kredita da naplate vrijednost. Osim toga, kada se kreditne institucije suoče s velikim akumuliranjem loših kredita, a nedostaje im potrebno osoblje i stručno znanje za njihovo servisiranje, moguće održivo rješenje bilo bi podugovaranje servisiranja tih kredita specijaliziranom pružatelju usluge servisiranja kredita ili prijenos ugovora o kreditu na kupca kredita koji ima potrebnu sklonost preuzimanju rizika i stručno znanje za upravljanje njime.
- (7) Ta dva rješenja koja se kreditnim institucijama nude za rješavanje problema loših kredita na temelju ove Direktive uzajamno se nadopunjuju. Kraći rok za naplatu i više stope namirenja koje se očekuju od primjene ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala povećavaju vrijednost lošeg kredita. Osim toga, time bi se povećale

²⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o dovršetku bankarske unije COM(2017) 592 final, 11.10.2017.

²⁷ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

kupovne cijene u transakcijama lošim kreditima. Nadalje, prodaja loših kredita bit će manje složena ako je kredit osiguran. To je stoga što je u transakciji na sekundarnom tržištu određivanje cijene jednostavnije u slučaju osiguranog nego u slučaju neosiguranog lošeg kredita jer vrijednost kolaterala određuje minimalnu vrijednost kredita. Zahvaljujući većoj likvidnosti i boljem funkcioniranju sekundarnog tržišta loših kredita na kojem bi ulagatelji pokazivali veće zanimanje za loše kredite koji sadržavaju element ubrzane naplate kreditne institucije imale bi dodatni poticaj za primjenu ubrzane izvansudske naplate kolaterala u trenutku izdavanja novih kredita. Osim toga, usklađivanjem ostvarenim na temelju ove Direktive potaknuo bi se razvoj ulagatelja u loše kredite na razini Unije i time dodatno poboljšala likvidnost tržišta.

- (8) Iako se u javnoj raspravi obično govori o „zajmovima” i „bankama”, u nastavku se upotrebljavaju precizniji pravni izrazi „kredit” i „ugovor o kreditu” i „kreditna institucija”. Osim toga, ako nije navedeno drukčije, izrazima „banka” i „kreditna institucija” obuhvaćena su i njihova društva kćeri.
- (9) Ovom bi se Direktivom trebao potaknuti razvoj sekundarnih tržišta loših kredita u Uniji na način da se uklone prepreke prijenosu loših kredita s kreditnih na nekreditne institucije, uz istodobnu zaštitu prava potrošača. Svim predloženim mjerama trebalo bi istodobno pojednostavniti i uskladiti zahtjeve za izdavanje odobrenja za rad pružateljima usluge servisiranja kredita. Ovom bi Direktivom stoga trebalo uspostaviti okvir na razini Unije i za kupce kredita i za pružatelje usluge servisiranja ugovora o kreditu koje izdaju kreditne institucije.
- (10) Međutim, trenutačno kupci kredita i pružatelji usluge servisiranja kredita ne mogu iskoristiti prednosti unutarnjeg tržišta zbog prepreka koje u nedostatku posebno prilagođenog i dosljednog regulatornog i nadzornog sustava stvaraju neusklađena nacionalna zakonodavstva. Države članice imaju različita pravila o tome kako nekreditne institucije mogu steći ugovore o kreditu od kreditnih institucija. Nekreditne institucije koje kupuju kredit koji su izdale kreditne institucije u nekim državama članicama nisu regulirane, dok u drugima podliježu različitim zahtjevima, koji se ponekad svode na zahtjev ishoda odobrenja za rad za kreditnu instituciju. Te razlike u regulatornim zahtjevima rezultirale su ozbiljnim preprekama zakonitoj prekograničnoj kupnji kredita u Uniji, uglavnom zbog povećanih troškova povezanih s usklađivanjem s kojima se suočavaju oni koji žele kupiti kreditne portfelje. Kao posljedica toga kupci kredita posluju u ograničenom broju država članica, zbog čega je tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu slabo, a broj zainteresiranih kupaca kredita i dalje nizak. To dovodi do neučinkovitosti sekundarnog tržišta loših kredita. Osim toga, tržišta loših kredita koja su u osnovi nacionalna tržišta u pravilu ostaju malog obujma.
- (11) Ograničeno sudjelovanje nekreditnih institucija rezultira niskom potražnjom, slabim tržišnim natjecanjem i niskim kupovnim cijenama portfelja ugovora o kreditu na sekundarnim tržištima, što kreditne institucije odvraća od prodaje loših ugovora o kreditu. Prema tomu, postoji i jasan interes unije u pogledu razvoja tržišta kredita koje odobravaju kreditne institucije i prodaju nekreditnim institucijama. Kreditnim institucijama trebalo bi s jedne strane omogućiti da loše ili čak prihodujuće ugovore o kreditu prodaju u cijeloj Uniji na učinkovitim, konkurentnim i transparentnim sekundarnim tržištima. S druge strane, s dovršetkom bankarske unije i unije tržišta kapitala bit će nužno djelovati kako bi se spriječilo akumuliranje loših ugovora o kreditu u bilancama kreditnih institucija kako bi one mogle nastaviti obavljati svoju funkciju financiranja gospodarstva.

- (12) Vjerovnicima bi trebalo omogućiti da sami provedu izvršenje ugovora o kreditu i naplate dospjele iznose ili da tu naplatu povjere drugoj osobi koja te usluge pruža na profesionalnoj osnovi, odnosno pružatelju usluge servisiranja kredita. Osim toga, kupci koji kupuju kredit od kreditnih institucija često se koriste uslugama pružatelja usluge servisiranja kredita kako bi naplatili dospjele iznose, ali aktivnosti servisiranja kredita nisu regulirane okvirom Unije.
- (13) Pojedine države članice reguliraju aktivnosti servisiranja kredita, ali to ne čine u jednakoj mjeri. Kao prvo, te aktivnosti reguliraju samo neke države članice, ali su i u onima koje to čine one vrlo neujednačeno definirane. Povećani troškovi usklađivanja s propisima prepreka su razvoju strategija širenja poslovanja putem sekundarnog poslovnog nastana ili prekograničnim pružanjem usluga. Kao drugo, velik broj država članica zahtijeva ishodaenje odobrenja za rad za neke od aktivnosti koje obavljaju ti pružatelji usluge servisiranja kredita. Tim odobrenjima za rad uvode se različiti zahtjevi, a ne predviđaju se mogućnosti prekograničnog širenja, što pak čini prepreku pružanju prekograničnih usluga. Naposljetku, u nekim je slučajevima zakonom propisana uspostava lokalnog poslovnog nastana, što ometa ostvarivanje slobode pružanja prekograničnih usluga.
- (14) Iako pružatelji usluge servisiranja kredita mogu pružati usluge kreditnim institucijama i kupcima kredita koji nisu kreditne institucije, konkurentno i integrirano tržište za pružatelje usluge servisiranja kredita povezano je s razvojem konkurentnog i integriranog tržišta za kupce kredita. Budući da kupci kredita često sami nemaju kapacitete za servisiranje kredita, možda neće ni kupiti kredit od kreditnih institucija ako ne mogu servisiranje kredita podugovoriti s drugim subjektima.
- (15) Nedostatak konkurentskog pritiska na tržištu kupnje kredita i tržištu aktivnosti servisiranja kredita dovodi do toga da društva koja se bave servisiranjem kredita kupcima kredita naplaćuju visoke naknade za svoje usluge, što dovodi do niskih cijena na sekundarnim tržištima kredita. Zbog toga su kreditne institucije manje motivirane da riješe problem loših kredita.
- (16) Stoga je potrebno djelovanje na razini Unije kako bi se razjasnio položaj kupaca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita u odnosu na kredit koji su izvorno odobrile kreditne institucije. U ovoj fazi prijedlog ne obuhvaća kredit koji su izvorno izdale nekreditne institucije ili naplatu duga općenito jer nema dokaza o makroekonomskoj relevantnosti, neusklađenosti poticaja ili nepravilnostima u funkcioniranju tržišta za tako široko područje primjene.
- (17) Iako je svrha ove Direktive ojačati kapacitete kreditnih institucija da riješe problem kredita koji su loši ili bi mogli postati loši, sekundarno tržište kredita obuhvaća i prihodujuće i loše kredite. Stvarnom prodajom na tržištu obuhvaćeni su kreditni portfelji koji se sastoje od prihodujućih, nesigurnih i loših kredita. Portfelji sadržavaju osigurane i neosigurane kredite i kredite čiji su dužnici potrošači i poduzeća. Kada bi se pravila o naplati kredita razlikovala prema vrsti kredita ili dužnika, priprema takvih kreditnih portfelja za prodaju podrazumijevala bi dodatne troškove. Odredbe ove Direktive usmjerene na razvoj sekundarnog tržišta obuhvaćaju i prihodujuće i loše kredite kako bi se izbjeglo da se tim dodatnim troškovima destimulira sudjelovanje ulagatelja i rascjepka to novo tržište. Kreditne institucije imat će koristi od pristupa većem broju ulagatelja i učinkovitijim pružateljima usluge servisiranja kredita. Slične će koristi imati i društva za upravljanje imovinom koja u nekim državama članicama sudjeluju u stavljanju na tržište i loših i prihodujućih kredita koje su izvorno izdale

kreditne institucije koje su sanirane ili restrukturirane ili koje su ih na drugi način uklonile iz svojih bilanci²⁸.

- (18) Važnost koja se u zakonodavstvu Unije pridaje zaštiti koja se potrošačima jamči Direktivom 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁹, Direktivom 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ i Direktivom Vijeća 93/13/EEZ³¹ znači da ustupanje prava vjerovnika iz ugovora o kreditu ili samog ugovora kupcu kredita ne bi smjelo ni na koji način utjecati na razinu zaštite koja se potrošačima pruža na temelju zakonodavstva Unije. Kupci kredita i pružatelji usluge servisiranja kredita trebali bi stoga poštovati pravo Unije koje se primjenjuje na inicijalni ugovor o kreditu, a na potrošače bi se trebala primjenjivati ista razina zaštite koja im je zajamčena pravom Unije ili kako je određeno pravilima Unije ili nacionalnim pravilima o sukobu zakona neovisno o pravu koje se primjenjuje na kupce kredita i pružatelje usluge servisiranja kredita.
- (19) Ova Direktiva ne bi smjela utjecati na pravne akte Unije koji se odnose na pravosudnu suradnju u građanskim stvarima, posebice odredbe o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze i nadležnost, uključujući primjenu tih akata i odredaba u pojedinačnim slučajevima na temelju Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³² i Uredbe (EU) 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća³³. Svi vjerovnici i osobe koje ih zastupaju dužni su poštovati te pravne akte Unije u svojim odnosima s potrošačima i nacionalnim tijelima kako bi se jamčila zaštita prava potrošača.
- (20) Kako bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača, pravom na razini Unije i na nacionalnoj razini predviđa se niz prava i zaštitnih mjera u vezi s ugovorima o kreditu koji su obećani ili odobreni potrošaču. Ta prava i zaštitne mjere posebice se primjenjuju na pregovaranje i sklapanje ugovora o kreditu te ispunjavanje ili neispunjavanje ugovornih obveza. To je posebice slučaj kada je riječ o ugovorima o dugoročnom potrošačkom kreditu obuhvaćenima Direktivom 2014/17/EU u okviru kojih potrošač ima pravo u cijelosti ili djelomično ispuniti svoje obveze prema ugovoru o kreditu prije isteka tog ugovora ili, prema potrebi, biti obaviješten putem europskog standardiziranog informativnog obrasca o mogućem prijenosu ugovora o kreditu na kupca kredita. Prava dužnika trebala bi ostati nepromijenjena ako se prijenos ugovora o kreditu između kreditne institucije i kupca provodi u obliku obnove ugovora.
- (21) Osim toga, ovom se Direktivom ne smanjuje područje primjene pravila Unije o zaštiti potrošača te bi kupci kredita trebali podliježati posebnim obvezama određenima

²⁸ Vidjeti radni dokument službi Komisije SWD (2018 72) *AMC Blueprint* (Nacrt za osnivanje nacionalnih društava za upravljanje imovinom).

²⁹ Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).

³⁰ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 60/34, 22.5.2008., str. 66.).

³¹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

³² Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I.), (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.–16.).

³³ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, SL L 351, 20.12.2012., str. 1.–32.

člankom 35. Direktive 2014/17/EU odnosno člankom 20. Direktive 2008/48/EZ Uredbe u mjeri u kojoj se smatraju vjerovnicima u skladu s odredbama tih direktiva.

- (22) Kreditne institucije Unije i njihova društva kćeri obavljaju aktivnosti servisiranja kredita u okviru redovnog poslovanja. Oni imaju iste obveze u odnosu na kredit koji su same izdale i kredit koji su kupile od druge kreditne institucije. Budući da oni već podliježu regulaciji i nadzoru, primjena ove Direktive na njihove aktivnosti servisiranja i kupnje kredita značila bi bespotrebno dupliciranje troškova ishođenja odobrenja za rad i usklađivanja s propisima te oni stoga nisu obuhvaćeni ovom Direktivom.
- (23) Kako bi se postojećim kupcima kredita i pružateljima usluge servisiranja kredita omogućila prilagodba zahtjevima nacionalnih propisa kojima se provodi ova Direktiva, a posebno kako bi se omogućilo izdavanje odobrenja za rad pružateljima usluge servisiranja kredita, ova će se Direktiva primjenjivati samo na prijenose ugovora o kreditu do kojih dođe nakon isteka roka od šest mjeseci za njezino prenošenje.
- (24) Izdavanje odobrenja za rad pružateljima usluge servisiranja kredita za obavljanje djelatnosti servisiranja kredita u cijeloj Uniji trebalo bi podlijegati jedinstvenom i usklađenom skupu uvjeta koje bi nadležna tijela trebala na proporcionalan način primjenjivati. Kako bi se izbjeglo smanjenje zaštite dužnika i u cilju promicanja povjerenja, uvjetima za izdavanje i zadržavanje odobrenja za rad pružatelja usluge servisiranja kredita trebalo bi osigurati da pružatelji usluge servisiranja kredita i osobe koje imaju kvalificirani udio u njima ili koji su članovi rukovodstva pružatelja usluge nemaju policijski dosje u vezi s kaznenim djelima protiv imovine, gospodarskim kaznenim djelima ili kaznenim djelima protiv života i tijela te da imaju dobar ugled. Osim toga, te osobe i pružatelj usluge servisiranja kredita ne bi smjeli biti u postupku u slučaju nesolventnosti niti su bili u stečaju osim ako su ponovno počeli poslovati u skladu s nacionalnim pravom. Naposljetku, kako bi se osigurala usklađenost s pravilima o zaštiti dužnika i o zaštiti osobnih podataka, nužno je zahtijevati uspostavu primjerenih upravljačkih aranžmana i mehanizama unutarnje kontrole, evidencije i obrade pritužbi te nadzor nad njima. Osim toga, pružatelji usluge servisiranja kredita trebali bi biti obvezni postupati pošteno i obazrivo uzimajući u obzir financijsko stanje dužnika. Ako su na nacionalnoj razini dostupne usluge savjetovanja o upravljanju dugom kojima se olakšava otplata duga, pružatelji usluge servisiranja kredita trebali bi prema potrebi uputiti dužnike na te usluge.
- (25) Kako bi se izbjegli dugotrajni postupci i nesigurnost, potrebno je utvrditi zahtjeve u pogledu informacija koje se zahtijevaju od podnositelja zahtjeva te razumne rokove za izdavanje odobrenja za rad i uvjete u kojima se oduzima odobrenje za rad. Ako nadležna tijela oduzmu odobrenje za rad pružatelju usluge servisiranja kredita koji obavlja djelatnost servisiranja kredita u drugim državama članicama, o tome bi trebalo obavijestiti nadležna tijela države članice domaćina. Isto tako, u svim državama članicama trebalo bi uspostaviti ažurirani internetski javni registar kako bi se osigurala transparentnost u pogledu broja i identiteta ovlaštenih pružatelja usluge servisiranja kredita.
- (26) Trebalo bi propisati da su pružatelji usluge servisiranja kredita u slučaju kada podugovaraju svoje aktivnosti podizvoditeljima servisiranja kredita dužni osigurati da to ne uzrokuje neprimjereni operativni rizik ili neusklađenost podizvoditelja servisiranja kredita s pravnim zahtjevima na nacionalnoj razini ili na razini Unije i da

se time ne ograniče kapaciteti regulatornog nadzornog tijela za obavljanje njegove zadaće i jamčenje zaštite prava dužnika.

- (27) Budući da vjerovnik koji upravljanje ugovorom o kreditu i njegovo izvršenje povjerava pružatelju usluge servisiranja kredita istodobno na njega prenosi svoja prava i obveze, uključujući izravni kontakt s dužnikom, ali krajnja odgovornost i dalje ostaje na njemu, odnos između vjerovnika i pružatelja usluge servisiranja kredita trebao bi biti jasno definiran u pisanom obliku, a nadležna tijela trebala bi moći provjeriti kako je taj odnos određen.
- (28) Kako bi se jamčilo pravo pružatelja usluge servisiranja kredita na obavljanje prekograničnih aktivnosti i predvidio njihov nadzor, ovom se Direktivom uspostavlja postupak za ostvarivanje prava ovlaštenog pružatelja usluge servisiranja kredita na obavljanje prekogranične djelatnosti. Komunikacija između tijela u matičnoj državi članici i državi članici domaćinu te s pružateljem usluge servisiranja kredita trebala bi se odvijati u razumnim rokovima.
- (29) Kako bi se osigurao učinkovit i djelotvoran nadzor prekograničnih pružatelja usluge servisiranja kredita, trebalo bi se uspostaviti poseban okvir za suradnju nadležnih tijela matične države članice i države članice domaćina. Tim bi se okvirom trebala omogućiti razmjena informacija uz istodobno očuvanje njihove povjerljivosti, izravni i neizravni nadzor, pružanje pomoći te obavješćivanje o rezultatima provjera i nadzora i o svim poduzetim mjerama.
- (30) Pristup svim relevantnim informacijama trebao bi biti važan preduvjet za preuzimanje uloge kupca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita te bi države članice to trebale osigurati uz istodobno poštovanje pravila o zaštiti podataka na razini Unije i na nacionalnoj razini.
- (31) Trebalo bi propisati da je kreditna institucija koja prenosi ugovor o kreditu dužna svoje nadzorno tijelo i tijelo nadležno za nadzor usklađenosti s ovom Direktivom obavijestiti o glavnim obilježjima prenesenog kreditnog portfelja i identitetu kupca kredita, a prema potrebi i svojeg predstavnika u Uniji. To bi nadležno tijelo trebalo obvezati da te informacije prosljedi tijelima nadležnima za nadzor kupca kredita i nadležnom tijelu prema mjestu poslovnog nastana dužnika. Ti zahtjevi za transparentnost omogućuju usklađeno i učinkovito praćenje prijenosa ugovora o kreditu u Uniji.
- (32) U skladu s akcijskim planom Vijeća, podatkovna infrastruktura kreditnih institucija ojačala bi se postojanjem jedinstvenih i standardiziranih podataka za ugovore o lošim kreditima. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo sastavilo je obrasce za podatke koji sadržavaju informacije o kreditnim izloženostima u knjizi pozicija kojima se ne trguje i omogućuju potencijalnim kupcima da procijene vrijednost ugovora o kreditu i provedu dubinsku analizu. Primjenom tih obrazaca na ugovore o kreditu smanjile bi se neravnoteže u pogledu informacija između potencijalnih kupaca i prodavatelja ugovora o kreditu i tako pridonijelo razvoju funkcionalnog sekundarnog tržišta u Uniji. EBA bi stoga te obrasce za podatke trebala prenijeti u provedbene tehničke standarde koje bi kreditne institucije trebale koristiti pri vrednovanju ugovora o kreditu za prodaju.
- (33) Budući da je vrednovanje portfelja loših kredita komplicirano i složeno, kupci na sekundarnim tržištima zapravo su vješti ulagatelji. Često je riječ o investicijskim fondovima, financijskim institucijama ili kreditnim institucijama. Budući da oni ne stvaraju novi kredit, već kupuju postojeći na vlastiti rizik, oni ne otvaraju bonitetna

pitanja i njihov potencijalni doprinos sistemskom riziku je zanemariv. Stoga nije opravdano zahtijevati da ti ulagatelji podnesu zahtjev za izdavanje odobrenja za rad ni utvrditi posebne zahtjeve za obavljanje tih aktivnosti. Ipak, važno je da se pravila o zaštiti potrošača na razini Unije i nacionalnoj razini i dalje primjenjuju i da prava dužnika ostanu nepromijenjena u odnosu na prava koja proizlaze iz inicijalnog ugovora o kreditu.

- (34) Kupci kredita iz trećih zemalja mogu potrošačima otežati pozivanje na prava koja su im zajamčena na temelju prava Unije, a nacionalnim tijelima nadzor izvršenja ugovora o kreditu. Kreditne institucije također mogu biti nesklone prijenosu tih ugovora o kreditu kupcima kredita iz trećih zemalja zbog reputacijskog rizika povezanog s takvim prenošenjem. Uvođenjem obveze da predstavnik kupca potrošačkog kredita iz treće zemlje mora imenovati kreditnu instituciju ili pružatelja usluge servisiranja kredita koji ima odobrenje za rad u Uniji za servisiranje ugovora o kreditu osigurava se primjena istih standarda zaštite prava potrošača i nakon prijenosa ugovora o kreditu. Pružatelj usluge servisiranja kredita ima obvezu poštovati primjenjivo pravo na razini Unije i nacionalnoj razini te bi nacionalnim tijelima u državama članicama trebalo dati potrebne ovlasti kako bi im se omogućio učinkovit nadzor njegove djelatnosti.
- (35) Kupci kredita koji koriste usluge pružatelja usluge servisiranja kredita ili kreditnih institucija trebali bi o tome obavijestiti nadležna tijela kako bi im se omogućilo izvršavanje njihovih nadzornih funkcija u pogledu ponašanja pružatelja usluge servisiranja kredita prema dužniku. Osim toga, ako kupci kredita angažiraju drugu kreditnu instituciju ili pružatelja usluge servisiranja kredita, oni su dužni o tome pravodobno obavijestiti nadležna tijela zadužena za nadzor nad njima.
- (36) Kupci kredita koji izravno izvršavaju ugovor o kreditu trebali bi to učiniti u skladu sa pravom koje se primjenjuje na ugovor o kreditu, uključujući pravila o zaštiti potrošača koja se primjenjuju na dužnika. Nacionalna pravila koja se konkretno odnose na izvršavanje ugovora, zaštitu potrošača i kazneno pravo nastavljaju se primjenjivati i nadležna tijela trebala bi osigurati usklađenost s njima na državnom području država članica.
- (37) Kako bi se olakšalo izvršavanje obveza utvrđenih u Direktivi u slučaju kada kupac kredita nema poslovni nastan u Uniji, nacionalnim propisima kojima se provodi ova Direktiva trebalo bi predvidjeti da u slučaju zaključenja prijenosa ugovora o kreditu kupac kredita iz treće zemlje imenuje predstavnika s poslovnim nastanom u Uniji kojemu se nadležna tijela mogu obratiti s pitanjima kada i samom kupcu kredita ili umjesto njega. Taj je predstavnik odgovoran za obveze koje su za kupce kredita uvedene ovom Direktivom.
- (38) U ovom je trenutku izdavanje odobrenja za rad pružateljima usluge servisiranja kredita i kupcima kredita te nadzor nad njima u državama članicama povjeren različitim tijelima te je stoga nužno da države članice razjasne njihovu ulogu i dodijele im odgovarajuće ovlasti, osobito zbog toga što će možda morati provoditi nadzor nad subjektima koji se bave pružanjem usluga u drugim državama članicama. Kako bi se osigurao učinkovit i proporcionalan nadzor u cijeloj Uniji, države članice trebale bi nadležnim tijelima dodijeliti potrebne ovlasti za obavljanje dužnosti na temelju ove Direktive, uključujući ovlasti za pribavljanje potrebnih informacija, istraživanje mogućih povreda, obradu pritužbi dužnika i uvođenje sankcija i korektivnih mjera, uključujući oduzimanje odobrenja za rad. Države članice trebale bi u slučaju primjene tih sankcija osigurati da ih nadležna tijela primjenjuju na proporcionalan način i

navedu razloge svoje odluke te da se osim toga te odluke mogu preispitati na sudu, među ostalim i kada nadležna tijela ne postupaju u okviru predviđenih rokova.

- (39) U akcijskom planu Vijeća za rješavanje problema loših kredita u Europi iznesena je zakonodavna inicijativa za povećanje zaštite osiguranih vjerovnika na način da im se osiguraju učinkovitije metode naplate vrijednosti iz osiguranog kredita ubrzanim izvansudskim postupkom za naplatu kolaterala.
- (40) U nekim državama članicama nisu dostupni brzi i učinkoviti izvansudski mehanizmi naplate koji osiguranim vjerovnicima omogućuju naplatu vrijednosti iz kolaterala u slučaju neispunjavanja ugovornih obveza dužnika, što znači da u tim državama članicama osigurani vjerovnici kolateral mogu naplatiti samo sudskim putem, a to može biti dugotrajno i skupo. Područje primjene i učinkovitost izvansudskih postupaka naplate, ako oni postoje, razlikuju se među državama članicama. Stoga je potrebno uspostaviti zaseban zajednički mehanizam koji će biti dostupan u svim državama članicama. Taj mehanizam međutim ne bi smio zamijeniti postojeće nacionalne mjere izvršenja, uključujući one kojima se ne predviđa uključenost sudova.
- (41) Neučinkovitost izvansudskih postupaka naplate u nekim državama članicama važan je čimbenik koji pridonosi niskoj stopi naplate u slučaju kada poslovni dužnici ne ispunjavaju svoje obveze iz osiguranih ugovora o kreditu. Trajanje nekih postojećih postupaka uzrokuje dodatne troškove za osigurane vjerovnike i gubitak vrijednosti imovine založene kao kolateral. U državama članicama koje nisu uspostavile izvansudske postupke naplate za razne vrste kolaterala osigurani vjerovnici suočavaju se s često dugotrajnim sudskim postupcima naplate.
- (42) Postojeći postupci naplate u Uniji ponekad imaju za posljedicu neravnopravnost u pristupu kreditu među kreditnim institucijama i poduzećima diljem Unije, što se posebno odnosi na MSP-ove koji više ovise o kreditima banaka nego druga, veća poduzeća. Neujednačene stope naplate među državama članicama imaju za posljedicu nejednaku raspoloživost kredita banaka za MSP-ove jer kapaciteti kreditnih institucija za kreditiranje opadaju s akumuliranjem loših kredita u njihovim bilancama zbog bonitetnih zahtjeva i unutarnjih resursa koje moraju izdvojiti u vezi s tim kreditima. To pridonosi nedostatku povjerenja u mogućnost naplate kolaterala u pojedinim državama članicama i može rezultirati višim troškovima zaduživanja ovisno o mjestu poslovnog nastana bez obzira na stvarnu kreditnu sposobnost. Stoga je potreban novi zajednički postupak za jedinstveno tržište, bankarsku uniju i uniju tržišta kapitala te je potrebno osigurati da kreditne institucije i društva koja imaju odobrenje za rad za izdavanje kredita sklapanjem osiguranih ugovora o kreditu u svim državama članicama imaju mogućnost izvršiti te ugovore u okviru učinkovitih i brzih izvansudskih postupaka naplate.
- (43) Kako bi se zaštitili potrošači, ugovore o kreditu koji se izdaju potrošačima trebalo bi isključiti iz područja primjene ubrzanog izvansudskog mehanizma naplate predviđenog ovom Direktivom. Osim toga, u cilju zaštite trgovaca pojedinaca, taj se mehanizam ne bi trebao primjenjivati na ugovore o kreditu osigurane kolateralom u obliku nekretnine koja je glavno boravište trgovca pojedinca.
- (44) Budući da je taj ubrzani izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala dobrovoljni instrument koji podliježe dogovoru između osiguranog vjerovnika i poslovnog dužnika, nužno je da dužnik bude obaviješten o posljedicama i uvjetima pod kojima vjerovnik može primijeniti taj ubrzani postupak. Stoga bi te uvjete trebalo utvrditi pisanim ugovorom ili ovjerenom bilježničkom ispravom između vjerovnika i dužnika, ako je to propisano nacionalnim pravom.

- (45) Kako bi se zaštitili poslovni dužnici, primjereno je osigurati uspostavu potrebnih mjera kako bi vjerovnici dužnicima ostavili razumno vrijeme za izvršenje plaćanja kako bi izbjegli takvu naplatu.
- (46) Kako bi se osiguralo da je taj ubrzani izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala brz i učinkovit instrument naplate vrijednosti iz kolaterala, ugovor između osiguranog vjerovnika i poslovnog dužnika kojim se on ugovara trebao bi sadržavati ovršnu ispravu za izravnu naplatu, odnosno klauzulu ugovora kojom se omogućuje izravna naplata kolaterala u okviru ubrzanog izvansudskog postupka za naplatu kolaterala bez potrebe ishođenja ovršne isprave od suda.
- (47) U državama članicama koje su već uspostavile izvansudske postupke naplate ti su postupci isprepleteni s elementima nacionalnog građanskog, trgovačkog i imovinskog prava te prava o nesolventnosti i javnog prava, a vrsta postupka naplate koji se može koristiti ovisi o vrsti imovine založene kao kolateral, pri čemu postupci za nepokretnu imovinu često uključuju strože postupovne elemente i minimalni sudski nadzor. Stoga bi državama članicama trebalo ostaviti mogućnost da same odluče koju će vrstu postupka naplate staviti na raspolaganje osiguranim vjerovnicima u svrhu ubrzane izvansudske naplate kolaterala: javnu dražbu ili privatnu prodaju ili, u skladu s nekim nacionalnim okvirima, zapljenu imovine.
- (48) Kako bi se osiguralo da će osigurani vjerovnik naplatiti samo dug poslovnog dužnika koji proizlazi iz ugovora o kreditu, države članice trebale bi osigurati da osigurani vjerovnik poslovnom dužniku plati pozitivnu razliku između nepodmirenog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i prihoda od prodaje imovine (nakon javne dražbe ili privatne prodaje) ili, u slučaju zapljene, nepodmirenog iznosa i vrijednosti imovine utvrđene za potrebe zapljene. Ako države članice predvide unovčenje kolaterala zapljenom, primjereno je da pozitivna razlika koja se treba isplatiti poslovnom dužniku bude jednaka razlici između nepodmirenog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i vrijednosti imovine. Ako je u ubrzanom postupku naplate naplaćen iznos koji je manji od nepodmirenog iznosa osiguranog ugovora o kreditu, države članice ne bi smjele spriječiti stranke osiguranog ugovora o kreditu da izričito dogovore da je unovčenje kolaterala putem ubrzanog izvansudskog postupka za naplatu kolaterala dostatno za otplatu kredita.
- (49) Države članice trebale bi osigurati da u slučaju kada se osigurani ugovor o kreditu kojim je predviđena ubrzana izvansudska naplata kolaterala u skladu s ovom Direktivom prenosi s vjerovnika na treću osobu, ta treća osoba stječe pravo koristiti se ubrzanom izvansudskom naplatom kolaterala prema istim uvjetima kao osigurani vjerovnik.
- (50) Kako bi se osigurala dosljednost s pravilima za postupanje prije i za vrijeme nesolventnosti, države članice bi trebale osigurati da se u slučaju kada je u odnosu na poslovnog korisnika pokrenut postupak preventivnog restrukturiranja kako je predviđeno u Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o preventivnom restrukturiranju i pružanju druge prilike³⁴ unovčenje kolaterala u okviru ubrzanog izvansudskog postupka za naplatu kolaterala provodi uz zabranu pokretanja pojedinačnih postupaka ovrhe u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ta direktiva. Ako se postupak u slučaju nesolventnosti pokrene protiv poslovnog korisnika, unovčenje kolaterala u ubrzanom izvansudskom postupku za naplatu

³⁴ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja te izmjeni Direktive 2012/30/EU, COM/2016/0723 final, 22.11.2016.

kolateralu trebalo bi se provoditi i uz uvjet zabrane pokretanja pojedinačnih postupaka ovrhe u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonima. Pitanje hoće li osigurani vjerovnici imati povlašteni pristup kolateralu na temelju tog ubrzanog mehanizma čak i kada je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti trebalo bi riješiti u okviru nacionalnog prava.

- (51) S obzirom na ograničenu dostupnost podataka o broju izvansudskih postupaka kojima se koriste kreditne institucije za naplatu vrijednosti iz kolateralu u slučaju neispunjavanja ugovornih obveza dužnika, trebalo bi zahtijevati da nacionalna nadležna tijela koja nadziru kreditne institucije prikupljaju informacije o broju osiguranih ugovora o kreditu u vezi s kojima je provedena naplata u okviru ubrzanog izvansudskog postupka za naplatu kolateralu i rokovima te naplate. Kako bi se dobila jasnija slika o učinkovitosti provedbe ubrzanog izvansudskog postupka za naplatu kolateralu u Uniji, države članice trebale bi o tome Komisiji početi dostavljati godišnje statističke podatke godinu dana nakon datuma početka primjene ove Direktive.
- (52) Ne dovodeći u pitanje predugovorne obveze na temelju Direktive 2014/17/EU, Direktive 2008/48/EZ i Direktive 93/13/EEZ, kako bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača, potrošaču bi trebalo prije bilo kakvih izmjena uvjeta ugovora o kreditu pravodobno dostaviti jasan i sveobuhvatan popis svih izmjena, rokova za njihovu provedbu i potrebne pojedinosti te ime i adresu nacionalnog tijela kojemu može podnijeti pritužbu.
- (53) Budući da će uspješnost sekundarnih tržišta kredita u velikoj mjeri ovisiti o dobrom ugledu subjekata koji na njemu sudjeluju, pružatelji usluge servisiranja kredita trebali bi uspostaviti učinkovit mehanizam za obradu pritužbi dužnika. Države članice trebale bi osigurati da tijela nadležna za nadzor kupca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita uspostave učinkovite i pristupačne postupke za rješavanje pritužbi dužnika.
- (54) Na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive primjenjuju se i odredbe Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵ i odredbe Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶. Konkretno, ako se za potrebe ove Direktive obrađuju osobni podaci, trebalo bi navesti točnu svrhu, uputiti na relevantnu pravnu osnovu, poštovati relevantne sigurnosne zahtjeve utvrđene u Uredbi (EU) 2016/679 te poštovati načela nužnosti, proporcionalnosti, ograničenja svrhe i proporcionalnog razdoblja čuvanja podataka. Osim toga, tehnička i integrirana zaštita osobnih podataka trebala bi biti ugrađena u sve sustave za obradu podataka koji se razvijaju i koriste u okviru ove Direktive. Osim toga, administrativna suradnja i uzajamna pomoć nadležnih tijela država članica trebala bi biti usklađena s pravilima o zaštiti osobnih podataka utvrđenima u Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća te u skladu s nacionalnim pravilima o zaštiti podataka kojima se provodi zakonodavstvo Unije.
- (55) Kako bi se osiguralo da ustupanje vjerovnikovih prava iz hipotekarnog ugovora o kreditu ili samog ugovora trećoj osobi ne utječe na razinu zaštite potrošača, Direktivu 2014/17/EU trebalo bi izmijeniti na način da se predvidi da u slučaju prijenosa kredita obuhvaćenog tom direktivom potrošač ima pravo pozivati se na sva prava na obranu u

³⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

³⁶ Uredba (EZ) 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001. str. 1.).

odnosu na kupca kredita koja su mu bila dostupna i u odnosu na izvornog vjerovnika te biti obaviješten o tom ustupanju prava.

- (56) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Glava I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju zajednički okvir i zahtjevi koji se odnose na:

- (a) pružatelje usluge servisiranja kredita koji u ime kreditne institucije ili kupca kredita djeluju u vezi s ugovorom o kreditu koji su izdale kreditna institucija ili njezina društva kćeri;
- (b) kupce ugovora o kreditu koji su izdale kreditna institucija ili njezina društva kćeri;
- (c) dopunski zajednički izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala za osigurane ugovore o kreditu sklopljene između vjerovnika i poslovnih dužnika, koji su osigurani kolateralom.

Članak 2.

Područje primjene

1. Članci od 3. do 22. i članci od 34. do 43. ove Direktive primjenjuju se na:
 - (a) pružatelja usluge servisiranja ugovora o kreditu koji su izdale kreditna institucija s poslovnim nastanom u Uniji ili njezina društva kćeri s poslovnim nastanom u Uniji, koji djeluje u ime vjerovnika, u skladu s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom.
 - (b) kupca ugovora o kreditu koji su izdale kreditna institucija s poslovnim nastanom u Uniji ili njezina društva kćeri s poslovnim nastanom u Uniji, koji preuzima obveze vjerovnika iz ugovora o kreditu, u skladu s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom;
2. Članak 3. i članci od 23. do 33. te od 39. do 43. ove Direktive primjenjuju se na osigurane ugovore o kreditu sklopljene između vjerovnika i poslovnih dužnika, koji su osigurani pokretnom i nepokretnom imovinom u vlasništvu poslovnog dužnika koja je kao kolateral položena vjerovniku radi osiguranja podmirenja obveza koje proizlaze iz osiguranog ugovora o kreditu.

3. Kad je riječ o ugovorima o kreditu iz njezina područja primjene, ova Direktiva ne utječe na zaštitu potrošača na temelju Direktive 2014/17/EU, Direktive 2008/48/EZ, Direktive Vijeća 93/13/EEZ i nacionalnih propisa kojima se ti akti prenose.
4. Članci od 3. do 22. i članci od 34. do 43. ove Direktive ne primjenjuju se na:
- (a) servisiranje ugovora o kreditu koje provode kreditna institucija s poslovnim nastanom u Uniji ili njezina društva kćeri s poslovnim nastanom u Uniji;
 - (b) servisiranje ugovora o kreditu koji nisu izdale kreditna institucija s poslovnim nastanom u Uniji ili njezina društva kćeri s poslovnim nastanom u Uniji, osim ako je izdani ugovor o kreditu zamijenjen ugovorom o kreditu koji su izdale ta institucija ili njezina društva kćeri;
 - (c) kupnja ugovora o kreditu koju obavljaju kreditna institucija s poslovnim nastanom u Uniji ili njezina društva kćeri s poslovnim nastanom u Uniji;
 - (d) prijenos ugovora o kreditu koji su preneseni prije datuma iz članka 41. stavka 2. drugog podstavka.
5. Članak 3., članci od 23. do 33. i članci od 34. do 43. ove Direktive ne primjenjuju se na:
- (a) osigurane ugovore o kreditu sklopljene između vjerovnika i dužnika koji su potrošači kako su definirani u članku 3. točki (a) Direktive 2008/48/EZ;
 - (b) osigurane ugovore o kreditu sklopljene između vjerovnika i dužnika koji su neprofitna poduzeća;
 - (c) osigurane ugovore o kreditu sklopljene između vjerovnika i poslovnih dužnika koji su osigurani sljedećim kategorijama kolaterala:
 - i. ugovorima o financijskom kolateralu kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (a) Direktive 2002/47/EZ³⁷;
 - ii. stambenom nekretninom koja je primarno mjesto stanovanja poslovnog dužnika.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013³⁸;
- (2) „vjerovnik” znači kreditna institucija ili pravna osoba koja je u okviru svoje trgovinske, poslovne ili profesionalne djelatnosti izdala kredit, ili kupac kredita;
- (3) „dužnik” znači pravna ili fizička osoba koja je s vjerovnikom sklopila ugovor o kreditu;

³⁷ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu (SL L 168, 27.6.2002., str. 43.).

³⁸ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

- (4) „poslovni dužnik” znači pravna ili fizička osoba, koja nije potrošač, koja je s vjerovnikom sklopila ugovor o kreditu;
- (5) „ugovor o kreditu” znači ugovor o kreditu kako je prvotno izdan, izmijenjen ili zamijenjen, kojim vjerovnik odobrava ili se obvezuje odobriti kredit u obliku odgođenog plaćanja, zajma ili drugog sličnog financijskog instrumenta;
- (6) „osigurani ugovor o kreditu” znači ugovor o kreditu koji su sklopili kreditna institucija ili drugi poslovni subjekt ovlašten izdavati kredite, koji je osiguran nekim od sljedećih kolaterala:
 - (a) hipoteka, teret, založno pravo ili drugi usporedivi i uobičajeni instrument osiguranja nepokretne imovine u državi članici;
 - (b) zalog, teret, založno pravo ili drugi usporedivi i uobičajeni instrument osiguranja pokretne imovine u državi članici;
- (7) „kupac kredita” znači fizička ili pravna osoba, koja nije kreditna institucija ili društvo kći kreditne institucije, koja u okviru svoje trgovinske, poslovne ili profesionalne djelatnosti kupuje ugovore o kreditu;
- (8) „pružatelj usluge servisiranja kredita” znači fizička ili pravna osoba, koja nije kreditna institucija ili društvo kći kreditne institucije, koja u ime vjerovnika obavlja jednu ili više sljedećih aktivnosti:
 - (a) prati izvršenje ugovora o kreditu;
 - (b) prikuplja i obrađuje informacije o statusu ugovora o kreditu, dužniku i kolateralima kojima je osiguran ugovor o kreditu;
 - (c) obavješćuje dužnika o promjenama kamatne stope, naknadama ili dospjelim plaćanjima na temelju ugovora o kreditu;
 - (d) u ime vjerovnika vodi brigu o izvršenju prava i obveza koje proizlaze iz ugovora o kreditu, uključujući obradu otplata;
 - (e) ponovno dogovara uvjete ugovora o kreditu s dužnicima, pri čemu ne djeluje kao „kreditni posrednik” kako je definiran u članku 4. stavku 5. Direktive 2014/17/EU ili članku 3. točki (f) Direktive 2008/48/EZ;
 - (f) obrađuje pritužbe dužnika;
- (9) „matična država članica” znači država članica u kojoj pružatelj usluge servisiranja kredita ima domicil ili poslovni nastan;
- (10) „država članica domaćin” znači država članica koja nije matična država članica u kojoj je pružatelj usluge servisiranja kredita osnovao podružnicu, imenovao predstavnika ili u kojoj pružatelj usluge servisiranja kredita pruža usluge;
- (11) „potrošač” znači potrošač kako je definiran u članku 3. točki (a) Direktive 2008/48/EZ.

Glava II.

Pružatelji usluge servisiranja kredita

Poglavlje I.

Odobrenje za rad pružatelja usluge servisiranja kredita

Članak 4.

Opći zahtjevi

1. Države članice propisuju da je pružatelj usluge servisiranja kredita prije početka obavljanja djelatnosti obvezan u matičnoj državi članici ishoditi odobrenje za rad na njezinu državnom području u skladu s uvjetima utvrđenima u nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva.
2. Ovlasti za izdavanje tih odobrenja države članice dodjeljuju nadležnim tijelima imenovanima u skladu s člankom 20. stavkom 3.

Članak 5.

Uvjeti za izdavanje odobrenja za rad

1. Države članice propisuju sljedeće uvjete za izdavanje odobrenja za rad iz članka 4. stavka 1.:
 - (a) podnositelj zahtjeva mora biti građanin Unije ili pravna osoba iz članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - (b) ako je podnositelj zahtjeva pravna osoba, članovi njegova upravljačkog ili administrativnog tijela te osobe koje u podnositelju zahtjeva imaju kvalificirane udjele u smislu članka 4. stavka 1. točke (36) Uredbe (EU) br. 575/2013, ili ako je podnositelj zahtjeva fizička osoba, imaju sljedeća obilježja:
 - i. imaju dobar ugled;
 - ii. nisu kažnjavani za kaznena djela protiv imovine, gospodarska kaznena djela ili kaznena djela protiv života i tijela;
 - iii. nisu u postupku u slučaju nesolventnosti i nisu bili u stečaju, osim ako su ponovno počeli poslovati u skladu s nacionalnim pravom;
 - (c) podnositelj zahtjeva ima odgovarajuća upravljačke aranžmane i mehanizme unutarnje kontrole kojima se jamči poštovanje dužnikovih prava i propisa o zaštiti osobnih podataka u skladu s propisima kojima se uređuje ugovor o kreditu;
 - (d) podnositelj zahtjeva provodi odgovarajuću politiku kojom se jamči pravedno i razborito postupanje prema dužnicima, uključujući i razmatranje njihova financijskog stanja i potrebno upućivanje tih dužnika na savjetovanje o dugovanjima ili socijalnim službama, ako su dostupni;

- (e) podnositelj zahtjeva ima odgovarajuće i specifične unutarnje postupke kojima se jamči evidentiranje i obrada dužnikovih pritužbi.
2. Nadležna tijela matične države članice dužna su odbiti izdavanje odobrenja za rad iz članka 4. stavka 1. ako podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete iz stavka 1.

Članak 6.

Postupak izdavanja odobrenja za rad ili odbijanja zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad

1. Države članice uvode postupak izdavanja odobrenja za rad pružatelja usluge servisiranja kredita kojim se podnositelju zahtjeva omogućuje podnošenje zahtjeva i svih potrebnih informacija na temelju kojih nadležno tijelo matične države članice može provjeriti ispunjava li podnositelj zahtjeva sve uvjete propisane nacionalnim mjerama kojima se prenosi članak 5. stavak 1.
2. Zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad iz stavka 1. prilaže se sljedeće:
 - (a) dokaz o pravnom statusu podnositelja zahtjeva i dokument o njegovu osnivanju, ako je primjereno;
 - (b) adresa uprave ili sjedišta podnositelja zahtjeva;
 - (c) identitet članova upravljačkog ili administrativnog tijela podnositelja zahtjeva koji imaju kvalificirane udjele u smislu članka 4. stavka 1. točke (36) Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - (d) dokaz da podnositelj zahtjeva i osobe iz točke (c) ovog članka ispunjavaju uvjete iz članka 5. stavka 1. točke (b);
 - (e) dokaz o upravljačkim aranžmanima i mehanizmima unutarnje kontrole iz članka 5. stavka 1. točke (c);
 - (f) dokaz o politici iz članka 5. stavka 1. točke (d);
 - (g) dokaz o unutarnjim postupcima iz članka 5. stavka 1. točke (e);
 - (h) svi ugovori o podugovaranju iz članka 10. stavka 1.
3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice u roku od 20 radnih dana od primitka zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad provedu provjeru potpunosti zahtjeva. Ako zahtjev smatraju nepotpunim, nadležna tijela utvrđuju rok u kojem je podnositelj zahtjeva obvezan dostaviti sve dodatne informacije te obavješćuju podnositelja kada se zahtjev smatra potpunim.
4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice u roku od 30 radnih dana od primitka potpunog zahtjeva provjeravaju je li djelovanje podnositelja zahtjeva usklađeno s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva. Nadležna tijela po okončanju te provjere donose obrazloženu odluku o izdavanju odobrenja za rad ili odbijanju izdavanja odobrenja za rad i o tome u roku od pet radnih dana obavješćuju podnositelja zahtjeva.
5. Države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva ima pravo žalbe pred sudom ako nadležna tijela matične države članice donesu odluku kojom se odbija izdavanje odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 2. ili ako nadležna tijela u roku od šest mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva ne donesu odluku o zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad.

Članak 7.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice mogu oduzeti izdano odobrenje za rad ako taj pružatelj usluge servisiranja kredita:
 - (a) ne započne s radom 12 mjeseci nakon izdavanja odobrenja za rad;
 - (b) izričito se odrekne odobrenja za rad;
 - (c) prestane obavljati aktivnosti pružanja usluge servisiranja kredita dulje od šest mjeseci;
 - (d) dobije odobrenje na temelju neistinite dokumentacije ili na drugi nezakonit način;
 - (e) prestane ispunjavati uvjete iz članka 5. stavka 1.;
 - (f) počini ozbiljnu povredu primjenjivih propisa, uključujući nacionalne propise kojima se prenosi ova Direktiva.
2. U slučaju oduzimanja odobrenja za rad u skladu sa stavkom 1. države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice odmah obavijeste nadležna tijela države članice domaćina ako utvrde da pružatelj usluge servisiranja kredita pruža usluge na temelju članka 11.

Članak 8.

Registar ovlaštenih pružatelja usluge servisiranja kredita

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave i vode nacionalni registar svih ovlaštenih pružatelja usluge servisiranja kredita kojima je odobreno pružanje usluga na njihovu državnom području, uključujući pružatelje usluge servisiranja kredita koji pružaju usluge na temelju članka 11.
2. Taj registar javno je dostupan na internetskim stranicama i redovito se ažurira.
3. U slučaju oduzimanja odobrenja za rad nadležna tijela bez odgode ažuriraju registar.

Članak 9.

Ugovorni odnos između pružatelja usluge servisiranja kredita i vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita svoje usluge koje se odnose na upravljanje i izvršenje ugovora o kreditu pruža na temelju pisanog ugovora s vjerovnikom.
2. U ugovoru iz stavka 1. navodi se sljedeće:
 - (a) detaljan opis aktivnosti servisiranja kredita koje će obavljati pružatelj usluge servisiranja kredita;
 - (b) iznos i način izračuna naknade pružatelju usluge servisiranja kredita;
 - (c) slučajevi u kojima pružatelj usluge servisiranja kredita može zastupati vjerovnika u odnosu prema dužniku;

- (d) obveza stranaka da usklade svoje djelovanje s pravom Unije i nacionalnim pravom primjenjivim na ugovore o kreditu, među ostalim i u vezi sa zaštitom potrošača.
- 3. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita vodi sljedeće evidencije i čuva ih najmanje 10 godina od datuma ugovora iz stavka 1.:
 - (a) svu korespondenciju s vjerovnikom i dužnikom;
 - (b) sve upute primljene od vjerovnika u vezi sa svakim ugovorom o kreditu kojim upravlja i koji izvršava u ime vjerovnika.
- 4. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita evidencije iz stavka 3. daje na uvid nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

Članak 10.

Podugovaranje usluge servisiranja kredita

- 1. Države članice osiguravaju da u slučaju da pružatelj usluge servisiranja kredita djelatnosti koji bi uobičajeno sam obavljao povjeri trećoj strani („podizvoditelj servisiranja kredita”), taj pružatelj usluge servisiranja kredita ostaje u cijelosti odgovoran za izvršenje svih obveza u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva. Podugovaranje tih aktivnosti servisiranja kredita podliježe sljedećim uvjetima:
 - (a) sklapanje pisanog ugovora o podugovaranju između pružatelja usluge servisiranja kredita i podizvoditelja servisiranja kredita na temelju kojega je podizvoditelj servisiranja kredita dužan djelovati u skladu s relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom primjenjivim na ugovor o kreditu;
 - (b) obveze pružatelja usluge servisiranja kredita na temelju ove Direktive ne mogu se delegirati;
 - (c) ugovorni odnos i obveze pružatelja usluge servisiranja kredita prema njegovim klijentima ne mijenjaju se;
 - (d) uvjeti za izdavanje odobrenja za rad pružatelja usluge servisiranja kredita iz članka 5. stavka 1. ne mijenjaju se;
 - (e) podugovaranje servisiranja kredita s podizvoditeljem ne sprečava nadležna tijela u provedbi nadzora pružatelja usluge servisiranja kredita u skladu s člancima 12. i 20.;
 - (f) pružatelj usluge servisiranja kredita ima izravan pristup svim relevantnim informacijama o uslugama podugovorenim s podizvoditeljem servisiranja kredita;
 - (g) po isteku ugovora o podugovaranju pružatelj usluge servisiranja kredita zadržava stručna znanja i resurse kako bi mogao obavljati podugovorene djelatnosti.
- 2. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita vodi evidenciju o svim uputama upućenima podizvoditelju servisiranja kredita i čuva ih najmanje 10 godina od datuma ugovora iz stavka 1.
- 3. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita i podizvoditelj servisiranja kredita informacije iz stavka 2. daju na uvid nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

Poglavlje II.

Prekogranično pružanje usluge servisiranja kredita

Članak 11.

Sloboda obavljanja djelatnosti servisiranja kredita u državi članici domaćinu

1. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita nakon ishoda odobrenja za rad u skladu s člankom 5. u matičnoj državi članici ima pravo u Uniji pružati usluge na koje se odobrenje odnosi.
2. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita kojemu je u matičnoj državi članici izdano odobrenja za rad u skladu s člankom 5. i koji namjerava pružati usluge u državi članici domaćinu nadležnom tijelu matične države članice dostavlja sljedeće informacije:
 - (a) država članica domaćin u kojoj pružatelj usluge servisiranja kredita namjerava pružati usluge;
 - (b) adresa podružnice osnovane u državi članici domaćinu, ako je primjenjivo;
 - (c) identitet i adresa predstavnika imenovanog u državi članici domaćinu, ako je primjenjivo;
 - (d) identitet osoba odgovornih za upravljanje pružanjem usluga servisiranja kredita u državi članici domaćinu;
 - (e) ovisno o slučaju, pojedinosti o mjerama poduzetima radi prilagodbe unutarnjih postupaka, upravljačkih aranžmana i mehanizama unutarnje kontrole kojima se osigurava usklađenost djelovanja s propisima primjenjivima na ugovor o kreditu.
3. U roku od 30 radnih dana od zaprimanja informacija iz stavka 2. nadležna tijela matične države članice te informacije dostavljaju nadležnim tijelima države članice domaćina, koja bez odgode potvrđuju njihov primitak. Nadležna tijela matične države članice zatim obavješćuju pružatelja usluge servisiranja kredita o toj potvrdi primitka.
4. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita ima pravo žalbe pred sudom ako mu nadležna tijela matične države članice ne dostave tu informaciju.
5. Države članice osiguravaju da nakon što mu nadležna tijela matične države članice dostave informaciju iz stavka 2. pružatelj usluge servisiranja kredita može započeti pružati usluge u državi članici domaćinu nakon sljedećeg, ovisno o tome što nastupi ranije:
 - (a) primitka obavijesti od nadležnih tijela države članice domaćina u kojoj se potvrđuje dostava informacija iz stavka 3.;
 - (b) u slučaju izostanka primitka obavijesti iz točke (a), dva mjeseca nakon datuma dostave informacije iz stavka 3.
6. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita primjenom postupka iz stavaka od 3. do 5. obavijesti nadležno tijelo matične države članice o promjeni koja nastupi nakon dostave informacija u skladu sa stavkom 3.

7. Države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice domaćina u registar iz članka 8. upisuju pružatelje usluge servisiranja kredita koji imaju odobrenje za pružanje usluge servisiranja kredita na njihovu državnom području te pojedinih o matičnoj državi članici.

Članak 12.

Nadzor pružatelja usluge servisiranja kredita koji posluju prekogranično

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice provjeravaju i ocjenjuju trajnu usklađenost djelovanja pružatelja usluge servisiranja kredita u državi članici domaćinu sa zahtjevima iz ove Direktive.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice imaju ovlasti za provedbu nadzora i istraga nad pružateljima usluge servisiranja kredita te za izricanje administrativnih sankcija ili kazni i korektivnih mjera u vezi s njihovim poslovanjem u državi članici domaćinu.
3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice obavješćuju nadležna tijela države članice domaćina o mjerama koje su poduzete u vezi s pružateljem usluge servisiranja kredita.
4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice i nadležna tijela države članice domaćina blisko surađuju pri obavljanju svojih funkcija i dužnosti propisanih ovom Direktivom ako pružatelj usluge servisiranja kredita ima domicil ili poslovni nastan u matičnoj državi članici i podružnicu ili imenovanog predstavnika u državi članici domaćinu, osobito pri provedbi provjera, istraga i izravnih nadzora u toj podružnici ili kod tog predstavnika.
5. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice pri obavljanju svojih funkcija i dužnosti propisanih ovom Direktivom zatraže pomoć od nadležnih tijela države članice domaćina pri provedbi izravnih nadzora nad podružnicom osnovanom u državi članici domaćinu ili predstavnikom imenovanim u državi članici domaćinu.
6. Države članice osiguravaju i da nadležna tijela države članice domaćina imaju ovlasti za odlučivanje o najprimjerenijim mjerama koje treba poduzeti u svakom pojedinačnom slučaju kako bi se odgovorilo na zahtjev za pomoć od nadležnih tijela matične države članice.
7. Ako odluče provesti izravni nadzor u ime nadležnih tijela matične države članice, nadležna tijela države članice domaćina bez odgode obavješćuju nadležna tijela matične države članice o rezultatima tog nadzora.
8. Nadležna tijela države članice domaćina mogu na vlastitu inicijativu provoditi provjere, nadzore i istrage usluga servisiranja kredita koje na njihovu državnom području pružaju pružatelji usluge servisiranja kredita kojima je odobrenje za rad izdano u matičnoj državi članici. Nadležna tijela države članice domaćina bez odgode dostavljaju rezultate tih provjera, nadzora i istraga nadležnim tijelima matične države članice.
9. Države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice domaćina nadležnim tijelima matične države članice dostavljaju dokaze koje prikupe o tome da pružatelj usluge servisiranja kredita koji u skladu s člankom 11. pruža usluge na njihovu državnom području krši obveze koje proizlaze iz nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva te zahtjev da ona poduzmu odgovarajuće mjere.

10. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice nadležnim tijelima države članice domaćina koja su dostavila dokaze najkasnije dva mjeseca od datuma zahtjeva iz stavka 8. dostave pojedinosti o administrativnim i drugim postupcima koji su pokrenuti na temelju dokaza koje je dostavila država članica domaćin, ili o sankcijama ili kaznama te korektivnim mjerama poduzetim protiv pružatelja usluge servisiranja kredita ili obrazloženu odluku o nepoduzimanju mjera. Ako je postupak pokrenut, nadležna tijela matične države članice redovito obavješćuju nadležna tijela države članice domaćina o statusu tog postupka.
11. Države članice osiguravaju da ako, nakon što obavijeste matičnu državu članicu da odgovarajuće mjere nisu poduzete u prihvatljivom roku ili da unatoč mjerama koje su poduzela nadležna tijela matične države članice ili u slučaju hitnosti, pružatelj usluge servisiranja kredita nastavi kršiti obveze koje proizlaze iz ove Direktive, nadležna tijela države članice domaćina imaju pravo poduzeti odgovarajuće administrativne sankcije ili kazne te korektivne mjere kako bi na svojem državnom području zajamčila djelovanje usklađeno s odredbama ove Direktive nakon što o tome bez odgode obavijeste nadležna tijela matične države članice.

Glava III.

Kupci kredita

Članak 13.

Pravo na informacije o ugovoru o kreditu

1. Države članice osiguravaju da vjerovnik kupcima kredita dostavlja sve informacije koje su mu potrebne za procjenu vrijednosti ugovora o kreditu i izgleda za naplatu vrijednosti tog ugovora prije sklapanja ugovora o prijenosu tog ugovora o kreditu.
2. Države članice propisuju da kreditna institucija ili njezino društvo kći koji prenose ugovor o kreditu na kupca kredita nadležnom tijelu imenovanom u skladu s člankom 20. stavkom 3. ove Direktive i člankom 4. Direktive 2013/36/EU³⁹ dostavljaju informacije o sljedećem:
 - (a) vrsti imovine kojom je osiguran ugovor o kreditu, uključujući informacije o tome je li ugovor o kreditu sklopljen s potrošačima;
 - (b) vrijednosti ugovora o kreditu;
 - (c) identitetu i adresi dužnika i kupca kredita te, ako je primjenjivo, o njegovu predstavniku imenovanom u skladu s člankom 17.
3. Nadležna tijela iz stavka 2. bez odgode dostavljaju informacije iz tog stavka i sve druge informacije koje može smatrati potrebnima za obavljanje njegovih zadaća u skladu s ovom Direktivom nadležnom tijelu države članice u kojoj kupac kredita ili njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. imaju poslovni nastan i države članice u kojoj dužnik ima poslovni nastan ili prebivalište.
4. Odredbe utvrđene stavcima 1., 2. i 3. primjenjuju se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Uredbom (EZ) br. 45/2001.

³⁹ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

Članak 14.

Tehnički standardi za podatke o lošim kreditima

1. EBA izrađuje provedbene tehničke standarde u kojima se određuju formati koje vjerovnici koji su kreditne institucije koriste za slanje informacija iz članka 13. stavka 1. kako bi kupcima kredita dostavili detaljne informacije o svojim kreditnim izloženostima u knjizi pozicija kojima se ne trguje radi analize, financijske dubinske analize i utvrđivanja vrijednosti ugovora o kreditu.
2. EBA te nacрте provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [31. prosinca 2018.].
3. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰.

Članak 15.

Obveze kupaca kredita

1. Države članice osiguravaju da predstavnik kupca kredita iz članka 17. stavka 1. imenuje kreditnu instituciju s poslovnim nastanom u Uniji ili njezino društvo kćer s poslovnim nastanom u Uniji ili pružatelja usluge servisiranja kredita koji je ovlašten za pružanje usluge servisiranja kredita u vezi s ugovorima o kreditu koji su sklopljeni s potrošačima.
2. Države članice osiguravaju da kupac kredita ne podliježe dodatnim zahtjevima u pogledu kupnje ugovora o kreditu osim onima koji su propisani nacionalnim mjerama kojima se prenosi ova Direktiva.

Članak 16.

Suradnja s pružateljima usluge servisiranja kredita, kreditnim institucijama i njihovim društvima kćerima

1. Države članice propisuju da kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. nadležnim tijelima države članice u kojoj kupac kredita ili njegov predstavnik imaju domicil ili poslovni nastan dostavljaju informacije o identitetu i adresi kreditne institucije, njezina društva kćeri ili pružatelja usluge servisiranja kredita koji su angažirani za pružanje usluge servisiranja kredita u vezi s prenesenim ugovorom o kreditu.
2. Ako kupac kredita ili njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. angažiraju neku drugu kreditnu instituciju ili njezino društvo kćer radi servisiranja kredita ili nekog drugog pružatelja usluge servisiranja kredita, oni o tome obavješćuju nadležna tijela iz stavka 1. najmanje dva tjedna prije te promjene te navode identitet i adresu nove kreditne institucije, njezina društva kćeri ili pružatelja usluge servisiranja kredita koji su angažirani za pružanje usluge servisiranja kredita u vezi s prenesenim ugovorom o kreditu.

⁴⁰ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

3. Države članice propisuju da nadležna tijela države članice u kojoj kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. imaju domicil ili poslovni nastan bez odgode tijelu nadležnom za nadzor kreditne institucije, njezina društva kćeri ili pružatelja usluge servisiranja kredita iz stavaka 1. i 2. prosljeđuju informacije primljene u skladu s člankom 13. stavkom 3.

Članak 17.

Predstavnik kupaca ugovora o kreditu koji nemaju poslovni nastan u Uniji

1. Ako je ugovor o prijenosu ugovora o kreditu sklopljen, države članice propisuju da kupac kredita koji nema domicil ili poslovni nastan u Uniji imenuje u pisanom obliku predstavnika s domicilom ili poslovnim nastanom u Uniji.
2. Nadležna tijela upućuju predstavniku iz stavka 1. kada i kupcu kredita ili umjesto njemu sva pitanja koja se odnose na postupanje trajno usklađeno s ovom Direktivom i predstavnik je u cijelosti odgovoran za ispunjenje obveza koje kupac kredita snosi u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva.

Članak 18.

Kupci kredita koji izravno izvršavaju ugovor o kreditu

1. Države članice osiguravaju da kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. obavješćuju nadležna tijela države članice u kojoj kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imaju domicil ili poslovni nastan o svojoj namjeri izravnog izvršenja ugovora o kreditu i pritom dostavljaju informacije o sljedećem:
 - (a) vrsti imovine kojom je osiguran ugovor o kreditu, uključujući informacije o tome je li ugovor o kreditu sklopljen s potrošačima;
 - (b) vrijednosti ugovora o kreditu;
 - (c) identitetu i adresi dužnika i kupca kredita ili njegova predstavnika imenovanog u skladu s člankom 17.
2. Države članice propisuju da nadležna tijela iz stavka 1. bez odgode prosljeđuju informacije primljene u skladu sa stavkom 1. nadležnim tijelima države članice u kojoj dužnik ima poslovni nastan.

Članak 19.

Prijenos ugovora o kreditu koji obavlja kupac kredita

1. Države članice propisuju da kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17., koji prenose ugovor o kreditu na drugog kupca kredita obavješćuju nadležna tijela iz članka 18. stavka 1. o prijenosu, identitetu i adresi novog kupca kredita i, ako je primjenjivo, njegova predstavnika imenovanog u skladu s člankom 17.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela iz stavka 1. bez odgode prosljeđuju informacije primljene u skladu s člankom 13. stavkom 3. nadležnim tijelima države članice u kojoj novi kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik, imaju domicil ili poslovni nastan.

GLAVA IV.

Nadzor

Članak 20.

Nadzor koji provode nadležna tijela

1. Države članice osiguravaju da su pružatelji usluge servisiranja kredita i, ako je primjenjivo, podizvoditelji servisiranja kredita kojima se aktivnosti podugovaraju u skladu s člankom 10., kontinuirano usklađeni s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva te osiguravaju da te aktivnosti podliježu odgovarajućem nadzoru koji nadležna tijela matične države članice provode u cilju ocjene te usklađenosti.
2. Država članica u kojoj kupci kredita ili, ako je primjenjivo, njihovi predstavnici imenovani u skladu s člankom 17. imaju domicil ili poslovni nastan osigurava da su nadležna tijela iz stavka 1. odgovorna za nadzor izvršenja obveza kupaca kredita iz članaka od 15. do 19. ili, ako je primjenjivo, njihovih predstavnika imenovanih u skladu s člankom 17.
3. Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za obavljanje funkcija i zadaća u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva.
4. Ako imenuju najmanje dva nadležna tijela u skladu sa stavkom 3., država članice određuju zadaće svakog pojedinog nadležnog tijela.
5. Države članice osiguravaju uvođenje primjerenih mjera na temelju kojih nadležna tijela imenovana u skladu sa stavkom 3. mogu od kupaca kredita ili njihovih predstavnika, pružatelja usluge servisiranja kredita, podizvoditelja servisiranja kredita kojima je pružatelj usluge servisiranja kredita podugovorio aktivnosti u skladu s člankom 10., dužnika ili bilo koje druge osobe ili javnog tijela, dobiti informacije potrebne za obavljanje sljedećih zadaća:
 - (a) ocijeniti kontinuiranu usklađenost sa zahtjevima utvrđenima nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva;
 - (b) istražiti moguće povrede tih zahtjeva;
 - (c) izricati administrativne kazne i korektivne mjere u skladu s propisima kojima se prenosi članak 22.
6. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imenovana u skladu sa stavkom 3. imaju na raspolaganju stručna znanja, resurse, operativne kapacitete i ovlasti koje su im potrebne za obavljanje funkcija i zadaća utvrđenih ovom Direktivom.

Članak 21.

Nadzorna uloga i ovlasti nadležnih tijela

1. Države članice osiguravaju da su nadležnim tijelima matične države članice imenovanima u skladu s člankom 20. stavkom 3. dodijeljene sve ovlasti u pogledu nadzora, provedbe istraga i izricanja kazni koje su im potrebne za obavljanje funkcija i zadaća utvrđenih ovom Direktivom, uključujući sljedeće:

- (a) ovlast za izdavanje ili odbijanje odobrenja za rad u skladu s člankom 5.;
 - (b) ovlast za oduzimanje odobrenja za rad u skladu s člankom 7.;
 - (c) ovlast za provedbu izravnog i neizravnog nadzora;
 - (d) ovlast za izricanje administrativnih sankcija ili kazni te korektivnih mjera u skladu s propisima kojima se prenosi članak 22.;
 - (e) ovlast za preispitivanje ugovora o podugovaranju koje su pružatelji usluge servisiranja kredita sklopili s podizvoditeljima servisiranja kredita kojima su djelatnosti podugovorene u skladu s člankom 10. stavkom 1.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela matične države članice barem jedanput godišnje evaluiraju ispunjava li pružatelj usluge servisiranja kredita uvjete iz članka 5. stavka 1. točaka (c), (d) i (e).
 3. Države članice određuju opseg evaluacije iz stavka 2. uzimajući u obzir veličinu, vrstu, razmjer i složenost djelatnosti dotičnog pružatelja usluge servisiranja kredita.
 4. Nadležna tijela matične države članice redovito, a barem jedanput godišnje, izvješćuju nadležna tijela države članice domaćina o rezultatima evaluacije iz stavka 2., uključujući pojedinoosti svih administrativnih kazni ili poduzetih korektivnih mjera.
 5. Države članice osiguravaju da pri provedbi evaluacije iz stavka 2. nadležna tijela matične države članice i države članice domaćina razmjenjuju sve informacije koje im omogućuju da obavljaju svoje zadaće utvrđene ovom Direktivom.
 6. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo matične države članice može od pružatelja usluge servisiranja kredita, podizvoditelja servisiranja kredita ili kupca kredita ili njegova predstavnika imenovanog u skladu s člankom 17. koji ne ispunjavaju zahtjeve iz nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva, zatražiti da u ranoj fazi poduzmu sve mjere ili korake radi usklađenja s tim propisima.

Članak 22.

Administrativne kazne i korektivne mjere

1. Države članice utvrđuju pravila o odgovarajućim administrativnim kaznama i korektivnim mjerama koje se primjenjuju barem u sljedećim situacijama:
 - (a) pružatelj usluge servisiranja kredita nije sklopio ugovor o podugovaranju ili ga je sklopio povredom odredbi kojima se prenosi članak 10. ili podizvoditelj servisiranja kredita kojemu su funkcije bile podugovorene počini ozbiljnu povredu primjenjivih pravnih propisa, uključujući nacionalne propise kojima se prenosi ova Direktiva;
 - (b) upravljačkim aranžmanima i mehanizmima unutarnje kontrole pružatelja usluge servisiranja kredita ne jamči se poštovanje dužnikovih prava i propisa o zaštiti osobnih podataka;
 - (c) politika pružatelja usluge servisiranja kredita nije primjerena za pravilno postupanje prema dužnicima kako je određeno u članku 5. stavku 1. točki (d);
 - (d) unutarnjim postupcima pružatelja usluge servisiranja kredita ne propisuje se evidencija i obrada dužnikovih pritužbi u skladu s obvezama utvrđenima nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva;

- (e) kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. ne dostavlja informacije predviđene nacionalnim propisima kojima se prenose članci 16., 18. i 19.;
 - (f) kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17. ne ispunjava uvjet predviđen nacionalnim propisima kojima se prenosi članak 15.;
 - (g) kupac kredita ne ispunjava uvjet predviđen nacionalnim propisima kojima se prenosi članak 17.
2. Kazne i mjere iz stavka 1. moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće i uključivati barem sljedeće:
- (a) ukidanje odobrenja za obavljanje djelatnosti pružatelja usluge servisiranja kredita;
 - (b) nalog kojim se od kupca kredita ili, ako je primjenjivo, njegova predstavnika imenovanog u skladu s člankom 17. zahtijeva da ispravi povredu, prestane s takvim postupanjem i da takvo postupanje više ne ponovi;
 - (c) administrativne novčane kazne.
3. Države članice osiguravaju i djelotvornu provedbu administrativnih kazni i korektivnih mjera.
4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, pri određivanju vrste administrativnih kazni ili drugih korektivnih mjera i iznosa administrativnih novčanih kazni, uzmu u obzir sve sljedeće okolnosti, ako su relevantne:
- (a) ozbiljnost i trajanje povrede;
 - (b) razinu odgovornosti pružatelja usluge servisiranja kredita, kupca kredita ili, ako je primjenjivo, njegova predstavnika imenovanog u skladu s člankom 17., odgovornog za povredu;
 - (c) financijsku snagu pružatelja usluge servisiranja kredita ili kupca kredita odgovornog za povredu, na koju među ostalim upućuje ukupni promet pravne osobe ili godišnji dohodak fizičke osobe;
 - (d) značaj ostvarene dobiti ili gubitaka koje je pružatelj usluge servisiranja kredita, kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17., odgovoran za povredu izbjegao zbog povrede, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
 - (e) gubitke koje su zbog povrede pretrpjele treće strane, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
 - (f) razinu suradnje pružatelja usluge servisiranja kredita ili kupca kredita odgovornog za povredu s nadležnim tijelima;
 - (g) prethodne povrede koje je počinio pružatelj usluge servisiranja kredita, kupac kredita ili, ako je primjenjivo, njegov predstavnik imenovan u skladu s člankom 17., odgovoran za povredu;
 - (h) sve stvarne ili moguće sistemske posljedice povrede.
5. Ako se situacije iz stavka 1. odnose na pravne osobe, države članice osiguravaju da nadležna tijela primjenjuju administrativne kazne i korektivne mjere iz stavka 2. i na

članove uprave ili upravnog tijela i druge osobe koje su prema nacionalnom pravu odgovorne za povredu.

6. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, prije donošenja odluke o izricanju administrativnih kazni ili korektivnih mjera iz stavka 2., pruže dotičnom pružatelju usluge servisiranja kredita, kupcu kredita ili, ako je primjenjivo, njegovu predstavniku imenovanom u skladu s člankom 17., mogućnost da bude saslušan.
7. Države članice osiguravaju da su sve odluke kojima se izriču administrativne sankcije ili korektivne mjere iz stavka 2. propisno obrazložene i da se na njih može uložiti žalba.

GLAVA V.

Ubrzani izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala

Članak 23.

Uvjeti za dobrovoljnu primjenu ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala

1. Države članice osiguravaju da vjerovnik može primijeniti ubrzani izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) taj su mehanizam u pisanom obliku ili u obliku ovjerene javnobilježničke isprave ako tako propisuje država članica dogovorili vjerovnik i poslovni dužnik i u tom se ugovoru određuje događaj izvršenja i rok u kojem poslovni dužnik može izvršiti plaćanje nakon tog događaja izvršenja kako bi spriječio primjenu ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala;
 - (b) poslovni dužnik bio je, prije sklapanja ugovora iz točke (a), nedvojbeno obaviješten o primjeni i posljedicama ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala;
 - (c) u roku od četiri tjedna od događaja izvršenja ili kasnije ako su se tako dogovorili vjerovnik i poslovni dužnik, vjerovnik je poslovnog dužnika u pisanom obliku obavijestio o sljedećem:
 - i. namjeri vjerovnika da u okviru ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala unovči imovinu radi ispunjenja ugovorne obveze iz osiguranog ugovora o kreditu;
 - ii. vrsti načina naplate koji će se primijeniti kako se navodi u člancima 25. i 26.;
 - iii. roku za izvršenje plaćanja prije primjene ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala iz točke (a);
 - iv. iznosu dospjelih nepodmirenih obveza iz osiguranog ugovora o kreditu u skladu s ugovornim obvezama iz osiguranog ugovora o kreditu;
 - (d) poslovni dužnik nije izvršio plaćanje u punom iznosu kako je propisano u obavijesti iz točke (c).

Za potrebe stavka 1. ugovor iz stavka 1. točke (a) uključuje ovršnu ispravu za izravnu naplatu.

Za potrebe stavka 1. točke (a) države članice mogu propisati da se u slučajevima kada je poslovni dužnik otplatio najmanje 85 % iznosa osiguranog ugovora o kreditu rok naveden u tom ugovoru može produžiti barem za šest mjeseci.

2. Države članice osiguravaju da poslovnom dužniku nije dopuštena prodaja imovine koja je založena kao kolateral nakon što mu se dostavi obavijest iz stavka 1. točke (c) te da se na njega primjenjuje opća obveza da surađuje i dostavlja sve relevantne informacije ako se primjenjuje ubrzani izvansudski mehanizam za naplatu kolaterala u skladu sa stavkom 1.
3. Države članice osiguravaju da vjerovnik poslovnom dužniku odredi razuman rok za izvršenje plaćanja i da uloži razumne napore kako bi se izbjegla primjena ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala.

Članak 24.

Naplata kolaterala

1. Države članice osiguravaju mogućnost unovčenja kolaterala u skladu s ubrzanim izvansudskim mehanizmom za naplatu kolaterala.
2. Države članice propisuju primjenu barem jednog ili oba sljedeća načina za unovčenje kolaterala iz stavka 1. za svaku vrstu instrumenta osiguranja i kolaterala:

- (a) javna dražba;
- (b) privatna prodaja.

Za svaki od tih načina unovčenja države članice mogu propisati da se prema potrebi imenuje javni bilježnik, sudski izvršitelj ili neki drugi javni službenik kako bi se osigurala učinkovita i žurna raspodjela prihoda od prodaje i prijenos kolaterala kupcu ili kako bi se zaštitila prava dužnika.

3. Ako države članice propišu primjenu izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala putem zapljene, pravo vjerovnika da zadrži imovinu radi ili do ispunjenja obveza poslovnog dužnika uređuje se primjenjivim propisima svake države članice. Države članice osiguravaju da je u slučaju zapljene pozitivna razlika koja se treba isplatiti poslovnom dužniku jednaka razlici između dospjelog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i vrijednosti imovine.
4. Za potrebe unovčenja iz stavka 2. države članice osiguravaju da vjerovnik organizira vrednovanje imovine kako bi se odredila njezina minimalna cijena u slučaju javne dražbe i privatne prodaje te da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) vjerovnik i poslovni dužnik suglasni su o procjenitelju koji će se imenovati;
 - (b) vrednovanje provodi neovisni procjenitelj;
 - (c) vrednovanje je pravedno i realistično;
 - (d) vrednovanje se provodi isključivo za potrebe unovčenja kolaterala nakon događaja izvršenja;
 - (e) poslovni dužnik ima pravo sudski osporiti vrednovanje u skladu s člankom 29.
5. Za potrebe točke (a), ako se stranke ne mogu usuglasiti oko imenovanja procjenitelja za potrebe unovčenja kolaterala iz stavka 2., procjenitelj se imenuje na temelju

sudske odluke u skladu s nacionalnim propisima države članice u kojoj poslovni dužnik ima poslovni nastan ili domicil.

Članak 25.

Javna dražba

1. Države članice osiguravaju da se unovčenje kolaterala putem javne dražbe provodi u skladu sa sljedećim elementima:
 - (a) vjerovnik je informacije o vremenu i mjestu održavanja javne dražbe javno objavio barem deset dana prije održavanja te dražbe;
 - (b) vjerovnik je uložio razumne napore kako bi privukao najveći broj potencijalnih kupaca;
 - (c) vjerovnik je najmanje deset dana prije te dražbe poslovnog dužnika i bilo koju treću stranu koja ima udio u imovini ili pravo na tu imovinu obavijestio o javnoj dražbi, među ostalim o vremenu i mjestu njezina održavanja;
 - (d) vrednovanje imovine provedeno je prije održavanja javne dražbe;
 - (e) minimalna cijena imovine jednaka je najmanje procijenjenom iznosu utvrđenom prije javne dražbe;
 - (f) imovina se može prodati po sniženoj cijeni koja smije biti najviše 20 % manja od procijenjenog iznosa ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - i. ni jedan kupac nije na javnoj dražbi dao ponudu u skladu s uvjetima iz točaka (e) i (f);
 - ii. postoji neposredna opasnost da će se vrijednost imovine smanjiti.
2. Ako se imovina ne proda na javnoj dražbi, države članice mogu propisati unovčenje kolaterala putem privatne prodaje.
3. Ako država članica propisuje održavanje druge javne dražbe, primjenjuje se stavak 1. točke od (a) do (e), no imovina se može prodati po dodatno sniženoj cijeni, kako je odredi država članica.

Članak 26.

Privatna prodaja

1. Države članice osiguravaju da se unovčenje kolaterala putem privatne prodaje provodi u skladu sa sljedećim elementima:
 - (a) vjerovnik je uložio razumne napore, uključujući odgovarajuće javno oglašavanje, kako bi privukao potencijalne kupce;
 - (b) vjerovnik je najmanje deset dana prije nego što je imovinu ponudio na prodaju poslovnog dužnika i bilo koju treću stranu koja ima udio u imovini ili pravo na tu imovinu obavijestio o svojoj namjeri da proda imovinu;
 - (c) vrednovanje imovine provedeno je prije održavanja privatne prodaje ili javne dražbe u skladu s člankom 25. stavkom 1. točkom (c);

- (d) orijentacijska cijena jednaka je najmanje iznosu utvrđenom procjenom iz točke (c) u trenutku kada je imovina ponuđena na privatnu prodaju;
 - (e) imovina se može prodati po sniženoj cijeni koja smije biti najviše 20 % manja od njezine vrijednosti ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - i. ni jedan kupac nije u roku od 30 dana dao ponudu u skladu s uvjetima iz točaka (d) i (e);
 - ii. postoji neposredna opasnost da će se vrijednost imovine smanjiti.
2. Ako se imovina ne proda putem privatne prodaje u roku od 30 dana otkad je imovina ponuđena na prodaju, države članice osiguravaju da vjerovnik javno oglašava prodaju barem dodatnih 30 dana prije zaključenja prodaje.
 3. Ako država članica propisuje drugi pokušaj održavanja privatne prodaje, primjenjuje se stavak 1. točke od (a) do (d), no imovina se može prodati po dodatno sniženoj cijeni, kako je odredi država članica.

Članak 27.

Sukob založnih prava

Države članice propisuju da na pravo prvenstva založnih prava u istom kolateralu ne utječe izvršenje jednog od tih založnih prava na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva.

Članak 28.

Pravo na osporavanje naplate

Države članice osiguravaju da poslovni dužnik ima pravo osporiti primjenu ubrzanog izvansudskog mehanizma za naplatu kolaterala u postupku pred nacionalnim sudom ako prodaja imovine založene kao kolateral nije provedena u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi članak 24. stavak 3., članci 25. i 26. ili ako vrednovanje nije provedeno u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi članak 24. stavak 4.

Članak 29.

Povrat pozitivne razlike iznosa

Države članice osiguravaju da je vjerovnik dužan poslovnom dužniku isplatiti pozitivnu razliku između dospjelog iznosa osiguranog ugovora o kreditu i prihoda od prodaje imovine.

Članak 30.

Podmirenje dospjelog iznosa

Ne dovodeći u pitanje članke od 19. do 23. Direktive (EU) 20XX/XX Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹, u slučajevima u kojima je iznos unovčen nakon primjene ubrzanog izvansudskog

⁴¹ Direktiva (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća [...] o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja te izmjeni Direktive 2012/30/EU (SL L [...], [...], str. [...]).

mehanizma za naplatu kolaterala manji od dospjelog iznosa osiguranog ugovora o kreditu, države članice mogu propisati podmirenje svih obveza u okviru tog ugovora u skladu s primjenjivim nacionalnim propisima.

Članak 31.

Prijenos osiguranih ugovora o kreditu na treće strane

Države članice osiguravaju da u slučaju kada se osigurani ugovor o kreditu kojim je predviđeno pravo na primjenu ubrzane izvansudske naplate kolaterala prenosi s kreditne institucije ili njezina društva kćeri na treću osobu, ta treća osoba stječe pravo primjene ubrzanog izvanskodskog mehanizma za naplatu kolaterala u slučaju neispunjavanja obveza poslovnog dužnika prema istim uvjetima kao kreditna institucija.

Članak 32.

Postupak restrukturiranja i nesolventnosti

1. Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje Direktiva (EU) 20XX/XX Europskog parlamenta i Vijeća⁴².
2. Države članice osiguravaju da u slučaju pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti poslovnog dužnika, unovčenje kolaterala u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva podliježe zabrani pokretanja pojedinačnih postupaka ovrhe u skladu s primjenjivim nacionalnim propisima.

Članak 33.

Prikupljanje podataka

1. Države članice i, u slučaju kreditnih institucija, nadležna tijela koja nadziru kreditne institucije prikupljaju od vjerovnika na godišnjoj osnovi podatke o broju osiguranih ugovora o kreditu izvršenih na temelju ubrzanog izvanskodskog mehanizma za naplatu kolaterala i rokovima te naplate.
2. Države članice i, u slučaju kreditnih institucija, nadležna tijela koja nadziru kreditne institucije prikupljaju od vjerovnika na godišnjoj osnovi sljedeće informacije:
 - (a) broj postupaka koji su u skladu s nacionalnim propisima kojima se prenosi ova Direktiva pokrenuti, u tijeku ili zaključeni, uključujući:
 - i. broj postupaka koji se odnose na pokretnu imovinu,
 - ii. broj postupaka koji se odnose na nepokretnu imovinu.
 - (b) trajanje postupka od dostave obavijesti do namirenja koje se provodi unovčenjem (javna prodaja, privatna prodaja ili zapljena);
 - (c) prosječni troškovi svakog postupka u EUR;
 - (d) stope namirenja.

⁴² Direktiva (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća [...] o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja te izmjeni Direktive 2012/30/EU (SL L [...], [...], str. [...]).

3. Države članice agregiraju podatke iz stavka 2. i sastavljaju statističke podatke iz tih agregiranih podataka za cijelu kalendarsku godinu koja počinje **DATUM [UP: molimo unijeti 1. siječnja koji slijedi nakon donošenja ovog akta]**.
4. Statistički podaci iz prvog podstavka dostavljaju se Komisiji na godišnjoj osnovi i do 31. ožujka kalendarske godine nakon godine za koju se prikupljaju podaci.

GLAVA VI.

Zaštitne mjere i obveza suradnje

Članak 34.

Izmjena ugovora o kreditu

Ne dovodeći u pitanje obveze o informiranju potrošača u skladu s Direktivom 2014/17/EU, Direktivom 2008/48/EZ i Direktivom 93/13/EEZ, države članice osiguravaju da prije izmjene uvjeta ugovora o kreditu uz pristanak ili po sili zakona vjerovnik potrošaču dostavi sljedeće informacije:

- (a) jasan i sveobuhvatan opis predloženih izmjena;
- (b) rokove za provedbu tih izmjena;
- (c) pravna sredstva koja potrošač ima na raspolaganju u pogledu tih izmjena;
- (d) rok za podnošenje pritužbe;
- (e) ime i adresu nadležnog tijela kojemu se ta pritužba može podnijeti.

Članak 35.

Pritužbe

1. Države članice osiguravaju da pružatelj usluge servisiranja kredita dužniku bez odgode dostavlja sljedeće informacije:
 - (a) identitet pružatelja usluge servisiranja kredita;
 - (b) presliku odobrenja za rad izdanog u skladu s člankom 6.;
 - (c) ime, adresu i podatke za kontakt nadležnih tijela države članice u kojoj dužnik ima domicil ili poslovni nastan i u kojoj dužnik može podnijeti pritužbu.
2. Informacije iz stavka 1. dostavljaju se u pisanom obliku ili elektroničkim sredstvima ako to dopuštaju Unijini ili nacionalni propisi.
3. Države članice osiguravaju da u svoj naknadnoj komunikaciji s dužnikom kao i u komunikaciji telefonom pružatelj usluge servisiranja kredita uključi ili navede informacije iz stavka 1. točaka (a) i (c).
4. Države članice osiguravaju da pružatelji usluge servisiranja kredita utvrđuju i ažuriraju djelotvorne i transparentne postupke za rješavanje pritužbi koje su im dužnici podnijeli.
5. Države članice osiguravaju da pružatelji usluge servisiranja kredita pritužbe obrađuju besplatno te da vode evidenciju o pritužbama i mjerama koje su poduzete radi njihova rješavanja.

6. Države članice osiguravaju da nadležna tijela utvrđuju i objavljuju postupak za obradu pritužbi koje dužnici podnesu u vezi s kupcima kredita, pružateljima usluge servisiranja kredita i podizvoditeljima servisiranja kredita te da ih obrađuju odmah po primitku.

Članak 36.

Zaštita osobnih podataka

Pružanje informacija osobama o obradi osobnih podataka i obrada tih osobnih podataka i svih drugih osobnih podataka za potrebe ove Direktive provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i s Uredbom (EZ) br. 45/2001.

Članak 37.

Suradnja nadležnih tijela

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela iz članka 7., 11., 12., 13., 16., 18., 19. i 21. međusobno surađuju kad god je to potrebno za obavljanje njihovih zadaća ili izvršavanje njihovih ovlasti na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva. Ta tijela koordiniraju svoja djelovanja kako bi se izbjeglo moguće dupliciranje i preklapanje u primjeni nadzornih ovlasti i administrativnih kazni i mjera u prekograničnim predmetima.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, na zahtjev i bez nepotrebne odgode, međusobno dostavljaju informacije potrebne za obavljanje njihovih funkcija i zadaća na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva.
3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela koja pri obavljanju svojih funkcija i zadaća u skladu s ovom Direktivom zaprimaju povjerljive informacije koriste te informacije samo tijekom obavljanja svojih funkcija i zadaća.
4. Države članice poduzimaju potrebne administrativne i organizacijske mjere za olakšavanje suradnje predviđene ovim člankom.
5. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo olakšava razmjenu informacija među nadležnim tijelima u državama članicama i promiče njihovu suradnju.

Glava VII.

Izmjena

Članak 38.

Izmjena Direktive 2014/17/EU

Umeće se sljedeći članak 28.a:

„Članak 28.a

1. U slučaju ustupa trećoj strani vjerovnikovih prava iz ugovora o kreditu ili samog ugovora, potrošač ima pravo pozivati se na sva prava na obranu u odnosu na novog vjerovnika koja su mu bila dostupna i u odnosu na izvornog vjerovnika, uključujući i pravo na prijeboj ako je to dopušteno u predmetnoj državi članici.
2. Potrošača se mora obavijestiti o ustupu prava iz stavka 1.”

Glava VIII.

Završne odredbe

Članak 39.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni Odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴³.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 40.

Evaluacija

1. Pet godina nakon stupanja na snagu ove Direktive Komisija provodi evaluaciju ove Direktive i podnosi izvješće o glavnim rezultatima Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. Ako se u evaluaciji utvrde važni problemi s primjenom Direktive, u izvješću bi trebalo navesti na koji način Komisija namjerava riješiti utvrđene probleme, uključujući faze i rokove potencijalnog preispitivanja.

Članak 41.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do 31. prosinca 2020. donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.
2. One te odredbe počinju primjenjivati od 1. siječnja 2021.
Međutim, članak 4. stavci 1., 7. te stavci od 9. do 12. počinju se primjenjivati od 1. srpnja 2021.
3. Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.
4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

⁴³ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Članak 42.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 43.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*